

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Lietuvos banko metinės finansinės ataskaitos

RINKINYS
2020

ISSN 1648-9756 (online)

TURINYS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI	4
LIETUVOS BANKO BALANSAS	6
LIETUVOS BANKO PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITA	8
1. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ SUDARYMO PAGRINDAI IR PATEIKIMAS	9
2. APSKAITOS POLITIKA	9
3. RIZIKOS VALDYMAS	15
4. SU DALYVAVIMU EUROSISTEMOJE SUSIJUSIŲ OPERACIJŲ FINANSINĖS APSKAITOS PRINCIPAI	17
5. PASTABOS DĖL BALANSO	23
6. PASTABOS DĖL PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS	33
7. KITOS PASTABOS	38

UAB „Ernst & Young Baltic“
Aukštaičių g. 7
LT-11341 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Ernst & Young Baltic UAB
Aukštaičių St. 7
LT-11341 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos Respublikos Seimui

Nuomonė

Mes atlikome Lietuvos banko (toliau – Bankas) finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro 2020 m. gruodžio 31 d. balansas, tą dieną pasibaigusiu metų pelno (nuostolio) ataskaita ir aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktas finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Banko 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ir tą dieną pasibaigusiu metų jo finansinių veiklos rezultatų vaizdą pagal Europos Centrinio Banko (ECB) valdančiosios tarybos patvirtintas ECB gaires (ES) 2016/2249 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2016/34), su pakeitimais, Lietuvos banko įstatymą bei Lietuvos banko valdybos patvirtintą Lietuvos banko apskaitos politiką.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinį

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Europos Centrinio Banko (ECB) valdančiosios tarybos patvirtintas ECB gaires (ES) 2016/2249 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2016/34), su pakeitimais, Lietuvos banko įstatymą bei Lietuvos banko valdybos patvirtintą Lietuvos banko apskaitos politiką, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų rinkiniui parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansinių ataskaitų rinkinį vadovybė privalo įvertinti Banko gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Banką ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasiegti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Banko finansinių ataskaitų rinkinio rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinio auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinių ataskaitų rinkinys kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytas dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinių ataskaitų rinkiniu.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų rinkinio reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo išskraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaulė gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Banko vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Banko gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinių ataskaitų rinkinyje arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bankas negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinių ataskaitų rinkinyje pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003

(pasirašyta elektroniniu parašu)
2021 m. balandžio 2 d.

LIETUVOS BANKO BALANSAS

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2020 12 31	2019 12 31
TURTAS			
1. Auksas ir gautinas auksas	1	289 023	253 498
2. Pretenzijos ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta		4 399 994	5 010 639
Iš TVF gautinos lėšos	2	262 471	226 506
Sąskaitos bankuose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas	3	4 137 523	4 784 132
3. Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta	4	867	2 707
4. Pretenzijos ne euro zonos rezidentams eurais		4	6
5. Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurais	5	186 000	48 000
Pagrindinės refinansavimo operacijos		–	–
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos		186 000	48 000
Koreguojamosios grįžtamosios operacijos		–	–
Struktūrinės grįžtamosios operacijos		–	–
Ribinio skolinimo galimybė		–	–
Kreditai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole		–	–
6. Kitos pretenzijos euro zonos kredito įstaigoms eurais	6	6 165	3 325
7. Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurais		13 338 742	11 283 026
P pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai	7	12 811 256	10 552 676
Kiti vertybiniai popieriai	8	527 486	730 350
8. Valdžios sektoriaus skola eurais		–	–
9. Vidinės Eurosistemos pretenzijos		8 143 075	2 957 053
Dalyvavimas ECB	9	206 346	206 393
Pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas	10	233 496	235 223
Grynosios pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje	11	1 904 207	2 515 437
Kitos Eurosistemos pretenzijos (grynosios)	12	5 799 026	–
10. Nebaigtų atsiskaitymų lėšos		–	–
11. Kitas turtas		687 870	141 832
Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas	13	34 485	30 007
Kitas finansinis turtas	14	493 809	11 431
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	15	81 991	28 576
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos	16	76 401	70 449
Kitas įvairus turtas	17	1 185	1 369
VISAS TURTAS		27 051 741	19 700 085

LIETUVOS BANKO BALANSAS

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2020 12 31	2019 12 31
ĮSIPAREIGOJIMAI			
1. Banknotai apyvartoje	18	7 638 776	6 935 561
2. Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai	19	12 156 300	7 214 771
Einamosios sąskaitos (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą)		12 156 300	7 214 771
Indėlių galimybė		–	–
Terminuoti indėliai		–	–
Koreguojamosios grįžtamosios operacijos		–	–
Indėliai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole		–	–
3. Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai		1 100	15 675
4. Išleisti skolos sertifikatai		–	–
5. Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurai	20	4 264 187	2 452 759
Įsipareigojimai valdžios sektoriui		2 727 667	2 019 092
Kiti įsipareigojimai		1 536 520	433 667
6. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurai	21	1 013 610	348 999
7. Įsipareigojimai euro zonos rezidentams užsienio valiuta	22	269 572	215 983
8. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta		–	–
9. TVF suteiktų specialiųjų skolinimosi teisių atitikmuo	2	161 750	169 339
10. Vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai		–	861 406
Gryniesi įsipareigojimai, susiję su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje		–	–
Kiti Eurosistemos įsipareigojimai (gryniesi)	12	–	861 406
11. Nebaigtų atsiskaitymų lėšos	23	5 800	250
12. Kiti įsipareigojimai		282 863	299 764
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	15	23 089	46 742
Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	24	11 825	16 402
Kiti įvairūs įsipareigojimai	25	247 948	236 621
13. Atidėjiniai	26	351 556	291 239
14. Perkainojimo sąskaitos	27	383 865	382 843
15. Kapitalas	28	497 726	486 052
Įstatinis kapitalas		60 000	60 000
Atsargos kapitalas		437 726	426 052
16. Pelnas	39	24 636	25 445
VISI ĮSIPAREIGOJIMAI		27 051 741	19 700 085

LIETUVOS BANKO PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITA

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2020 m.	2019 m.
Palūkanų pajamos		156 278	143 774
Palūkanų išlaidos		(29 005)	(46 556)
1. Grynosios palūkanų pajamos	29	127 273	97 218
Grynosios realizuotosios pajamos (išlaidos) iš finansinių operacijų		126 385	101 167
Finansinių straipsnių vertės sumažėjimas		(105 032)	(6 392)
Pervedimai į atidėjinius rizikoms		(60 000)	(167 450)
2. Grynasios finansinių operacijų, vertės sumažėjimo ir atidėjinių rizikoms rezultatas	30	(38 647)	(72 676)
Komisinių ir kitų atlygių pajamos		9 365	7 705
Komisinių ir kitų atlygių išlaidos		(2 709)	(2 189)
3. Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos	31	6 656	5 516
4. Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių	32	26 597	28 355
5. Grynasios pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas	33	(56 133)	823
6. Kitos pajamos	34	3 438	3 252
GRYNSIOS PAJAMOS		69 185	62 489
7. Personalo išlaikymo išlaidos	35	(20 363)	(18 612)
8. Administracinės išlaidos	36	(13 266)	(11 294)
9. Turto nusidėvėjimo ir amortizacijos išlaidos	13	(6 656)	(4 036)
10. Banknotų gamybos išlaidos	37	(1 807)	(1 596)
11. Kitos išlaidos	38	(2 458)	(1 506)
PELNAS	39	24 636	25 445

Lietuvos banko 2020 m. finansinių ataskaitų rinkinys patvirtintas Lietuvos banko valdybos 2021 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 03-50.

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas
(pasirašyta el. parašu)

Organizacijos tarnybos
Apskaitos departamento direktorė

Lina Našlėnienė
(pasirašyta el. parašu)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ SUDARYMO PAGRINDAI IR PATEIKIMAS

Nuo 2015 m. sausio 1 d. Lietuva yra euro zonos narė.

Lietuvos bankas finansinę apskaitą tvarko ir metines finansines ataskaitas sudaro vadovaudamasis Europos Centrinio Banko (ECB) valdančiosios tarybos patvirtintomis ECB gairėmis (ES) 2016/2249 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2016/34), su pakeitimais (toliau – Apskaitos gairės), Lietuvos banko įstatymu ir Lietuvos banko valdybos patvirtinta Lietuvos banko apskaitos politika. Tose finansinės apskaitos srityse, kurių nereglamentuoja Apskaitos gairės ir Lietuvos banko apskaitos politika ir kai nėra atitinkamai sričiai taikomų ECB reikalavimų arba nurodymų, vadovaujamosi Europos Sąjungos (ES) teisės aktais patvirtintų tarptautinių apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų principais.

Lietuvos banko balanse, pelno (nuostolio) ataskaitoje ir pastabose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

2. APSKAITOS POLITIKA

2.1. BENDRIEJI PRINCIPAI

Lietuvos banko finansinė apskaita tvarkoma vadovaujantis šiais pagrindiniais apskaitos principais: veiklos tęstinumo, kaupimo ir įvykių po balanso.

Kokybinės Lietuvos banko sudaromų metinių finansinių ataskaitų savybės yra šios: ekonominė realybė ir skaidrumas, atsargumas, reikšmingumas, nuoseklumas ir palyginamumas.

Auksas, apyvartiniai vertybiniai popieriai ir kitas, esantis finansinio turto sudėtyje, balansinis ir nebalansinis turtas bei įsipareigojimai (toliau – finansiniai straipsniai) į finansinę apskaitą įrašomi įsigijimo (sandorio) verte ir metinėse finansinėse ataskaitose parodomi pagal jų rinkos kainą (išskyrus kitame finansiniame turte parodomas neapyvartines nuosavybės priemones ir amortizuota verte vertinamus skolos vertybinius popierius). Aukso, kiekvienos emisijos skolos ir nuosavybės apyvartinių vertybinių popierių bei išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių ir kiekvieno išvestinio sandorio perkainojimo pagal rinkos kainą rezultatų apskaita tvarkoma atskirai.

Finansiniai straipsniai užsienio valiuta metinėse finansinėse ataskaitose parodomi eurais pagal rinkos kursą¹. Kiekvienos užsienio valiutos perkainojimo pagal rinkos kursą rezultatų apskaita tvarkoma atskirai.

Lietuvos bankas nerealizuotųjų perkainojimo rezultatų pripažinimui taiko asimetrinį principą, įteisintą Apskaitos gairėse. Pagal jį, nerealizuotasis perkainojimo nuostolis, susidaręs finansinių metų pabaigoje dėl atskiro finansinio straipsnio perkainojimo pagal rinkos kainą ar rinkos kursą ir viršijantis į perkainojimo sąskaitą įrašytą ankstesnį su tuo pačiu finansiniu straipsniu susijusį nerealizuotąjį perkainojimo prieaugį, pripažįstamas einamųjų finansinių metų išlaidomis. Šis nerealizuotasis perkainojimo nuostolis negali būti dengiamas paskesniais metais dėl rinkos kainos ar rinkos kurso pokyčių susidariusiu to paties finansinio straipsnio perkainojimo prieaugiu arba kompensuojamas kito finansinio straipsnio perkainojimo prieaugiu. Nerealizuotasis perkainojimo prieaugis, susidaręs finansinių metų pabaigoje dėl atskiro finansinio straipsnio perkainojimo pagal rinkos kainą ir rinkos kursą, parodomas perkainojimo sąskaitose.

Apskaičiuojant aukso, vertybinių popierių ir užsienio valiutos realizuotuosius ir nerealizuotuosius rezultatus, šių finansinių straipsnių įsigijimo vertei nustatyti taikomas vidurkinio kurso ir vidurkinės kainos metodas.

Pajamos ir išlaidos ataskaitoje pripažįstamos tuo metu, kai jos yra uždirbamos arba patiriamos, o ne tada, kai jos gaunamos arba sumokamos. Pajamos ir išlaidos užsienio valiuta pripažįstamos eurais pagal jų įtraukimo į apskaitą dienos rinkos kursą ir tą dieną daro įtaką atitinkamos užsienio valiutos pozicijai.

¹ Rinkos kursas – euro ir užsienio valiutos orientacinis kursas, nustatomas kasdienės suderinimo tarp ECBS centrinių bankų bei kitų centrinių bankų procedūros metu ir skelbiamas ECB.

2.2. UŽSIENIO VALIUTA

Euro ir užsienio valiutų, kuriomis Lietuvos bankas turi didžiausias pozicijas, rinkos kursai

(valiutos vnt. už 1 Eur)

Valiutos pavadinimas	Kodas	2020 12 31	2019 12 31	Pokytis, proc.
Čekijos krona	CZK	26,2420	25,4080	3,3
Didžiosios Britanijos svaras sterlingų	GBP	0,89903	0,85080	5,7
JAV doleris	USD	1,22710	1,12340	9,2
Kanados doleris	CAD	1,56330	1,45980	7,1
Kinijos juanis	CNY	8,02250	7,82050	2,6
Specialiosios skolinimosi teisės (SST)	XDR	0,84846	0,81044	4,7
Šveicarijos frankas	CHF	1,08020	1,08540	-0,5

Užsienio valiutos vidurkinis kursas perskaičiuojamas kiekvieną dieną, atsižvelgiant į atitinkamos užsienio valiutos pozicijos padidėjimą ir šios valiutos visų dienos įsigijimų (jeigu pozicija teigiama) arba visų dienos pardavimų (jeigu pozicija neigiama) vidurkinį kursą. Kai užsienio valiutos pozicija sumažėja, skaičiuojamas realizuotasis rezultatas.

Lietuvos banko grynasis turtas (įsipareigojimai) pagal užsienio valiutas atskleistas 41 pastaboje „Lietuvos banko turtas ir įsipareigojimai pagal užsienio valiutas“.

Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus nerealizuotąjį atskiros užsienio valiutos perkainojimo nuostolį, šios užsienio valiutos vidurkinis kursas tikslinamas pagal tų finansinių metų paskutinės dienos rinkos kursą.

2.3. AUKSAS

Auksas metinėse finansinėse ataskaitose parodomas pagal finansinių metų paskutinės dienos vienos Trojos uncijos rinkos kainą eurai.

Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus nerealizuotąjį aukso perkainojimo nuostolį, aukso vidurkinė kaina tikslinama pagal finansinių metų paskutinės dienos rinkos kainą.

Operacijos, susijusios su aukso apskaitos sandoriais, apskaitoje parodomos taip pat kaip ir atpirkimo skolinimosi sandoriai.

2.4. APYVARTINIAI VERTYBINIAI POPIERIAI

Apyvartiniai skolos ir nuosavybės vertybiniai popieriai į balansinę apskaitą įtraukiami įsigijimo verte atsiskaitymo pagal sandorį dieną.

Pinigių politikos tikslais laikomi skolos vertybiniai popieriai balanse parodomi amortizuota verte, atėmus jų vertės sumažėjimą. Kiti apyvartiniai vertybiniai popieriai balanse parodomi pagal finansinių metų paskutinės dienos rinkos kainą (94 % tikrosios vertės 2020 m. gruodžio 31 d. ir 99 % – 2019 m. gruodžio 31 d.) arba taikant atitinkamą pajamingumo kreivę (6 % tikrosios vertės 2020 m. gruodžio 31 d. ir 1 % – 2019 m. gruodžio 31 d.). Perkainojimo rezultatai dėl vertybinių popierių rinkos kainos ir dėl užsienio valiutos rinkos kurso pokyčių parodomi atskirose perkainojimo sąskaitose.

Kiekvienos emisijos vertybinių popierių vidurkinė kaina perskaičiuojama darbo dienos pabaigoje atsižvelgiant į visų per dieną įsigytų tos pačios emisijos vertybinių popierių kiekį ir jų dienos pirkimų vidurkinę kainą. Pagal šią perskaičiuotą vidurkinę kainą apskaičiuojamos tą pačią dieną parduotų tos emisijos vertybinių popierių realizuotosios pajamos arba išlaidos. Hipoteka užtikrintų vertybinių popierių (angl. *mortgage-backed securities*) atveju realizuotosios pajamos arba išlaidos apskaičiuojamos informacijos apie faktoriaus (nurodančio dar negrąžintų paskolų vertės išraišką procentais) pasikeitimą gavimo dieną, atsižvelgiant į šios hipoteka užtikrintų vertybinių popierių emisijos grąžinamos dalies nominaliąją vertę ir tą pačią dieną apskaičiuotą šių vertybinių popierių vidurkinę kainą.

Su skolos vertybiniais popieriais kartu nupirkta atkarpos išmoka į vertybinių popierių įsigijimo vertę neįskaitoma, apskaitoje ji parodoma atskirame balanso straipsnyje kaip kitas turtas.

Su nuosavybės vertybiniais popieriais kartu nupirktų dividendų suma įtraukiama į įsigijimo vertę. Dividendai, nupirkti po jų paskelbimo dienos, apskaitoje parodomi atskirame balanso straipsnyje kaip kitas turtas.

Skolos vertybinių popierių atkarpa pripažįstama palūkanų pajamomis kiekvieną dieną nuo atsiskaitymo pagal pirkimo sandorį dienos iki skolos vertybinių popierių išpirkimo arba atsiskaitymo pagal pardavimo sandorį dienos.

2.8. VALIUTŲ KEITIMO SANDORIAI

Pagal neatidėliotinus valiutų keitimo sandorius, išankstinius valiutų keitimo sandorius ir valiutų apsikeitimo sandorius gautina ir mokėtina užsienio valiuta turi įtakos atitinkamos užsienio valiutos pozicijai sandorio sudarymo dieną ir parodoma nebalansinėse sąskaitose nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos.

Skirtumas tarp išankstinio valiutų keitimo ar valiutų apsikeitimo sandorio vertės neatidėliotinu kursu ir sandorio vertės išankstiniu kursu pripažįstamas palūkanų pajamomis arba išlaidomis, kurios kaupiamos tolygiai kiekvieną dieną per visą sandorio galiojimo laikotarpį.

Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo (angl. *non-deliverable foreign exchange forwards*) nuo jų sudarymo iki pabaigos dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje tariamąją vertę, apskaičiuota pagal sandorio išankstinį kursą. Šių sandorių vertė balanse parodoma pagal finansinių metų paskutinės dienos jų rinkos kainą. Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus sandorių perkainojimo nuostolį, jis parodomas balanso įsipareigojimų dalyje kaip nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumas. Skirtumas tarp sandorio išankstinio kurso ir neatidėliotino kurso, galiosiančio atsiskaitymo pagal sandorį dieną, atsižvelgus į sukauptą vertės sumažėjimą, pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis.

2.9. IŠANKSTINIAI VERTYBINIŲ POPIERIŲ SANDORIAI

Pagal išankstinius vertybinių popierių sandorius perkami arba parduodami vertybiniai popieriai parodomi nebalansinėje apskaitoje nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos sandoryje numatyta išankstine kaina (angl. *forward price of the transaction*). Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę.

Išankstinių vertybinių popierių sandorių atsiskaitymo dieną vertybinių popierių pirkimo arba pardavimo operacijos parodomos balansinėse sąskaitose pagal šių vertybinių popierių tos dienos rinkos kainą, o šios kainos ir sandorio kainos skirtumas pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis.

2.10. IŠANKSTINIAI DAR NEPASKELBTŲ HIPOTEKA UŽTIKRINTŲ VERTYBINIŲ POPIERIŲ SANDORIAI

Pagal išankstinius dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorius (angl. *to be announced, TBA*) perkami arba parduodami vertybiniai popieriai parodomi nebalansinėje apskaitoje nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos sandoryje numatyta kaina. Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę.

Išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių vidurkinė kaina perskaičiuojama darbo dienos pabaigoje atsižvelgiant į visų per dieną į šią poziciją įsigytų tos pačios emisijos vertybinių popierių kieki ir jų dienos pirkimų vidurkinę kainą. Pagal šią perskaičiuotą vidurkinę kainą apskaičiuojamos tą pačią dieną iš šios pozicijos parduotų tos emisijos išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių realizuotosios pajamos arba išlaidos.

Išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių atsiskaitymo dieną vertybinių popierių pirkimo arba pardavimo operacijos parodomos balansinėse sąskaitose pagal šių vertybinių popierių sandoryje numatytą įsigijimo kainą.

2.11. ATEITIES SANDORIAI

Ateities sandoris (angl. *future contract*) – standartizuotas biržose prekiaujamas finansinis sandoris (palūkanų normų, akcijų indeksų, valiutų, aukso ir žaliavų), pagal kurį sutartu laiku ateityje įsipareigojama nupirkti arba parduoti sutartą turtą sandorio sudarymo metu sutarta kaina. Ateities sandoriai nuo jų sudarymo dienos iki nutraukimo arba įvykdymo dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje jų nominaliąją vertę. Šių sandorių kasdienis kintamosios maržos pokytis pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis. Komisiniai mokesčiai, susiję su ateities sandoriais, pripažįstami komisinių ir kitų atlygių išlaidomis.

2.12. PALŪKANŲ NORMŲ APSIKEITIMO SANDORIAI

Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai nuo jų sudarymo dienos iki nutraukimo arba įvykdymo dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje sandoriuose sutarta suma. Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę. Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus sandorio perkainojimo nuostolį, jis parodomas balanso įsipareigojimų dalyje kaip nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumas ir yra amortizuojamas tiesiniu metodu iki sandorio pabaigos dienos. Palūkanų pajamos ir išlaidos kaupiamos tolygiai kiekvieną dieną per visą sandorio galiojimo laiką.

2.13. ILGALAIKIS MATERIALUSIS IR NEMATERIALUSIS TURTAS

Prie ilgalaikio materialiojo turto priskiriami materialieji turto objektai, kurie nenusidėvi per vienus metus ir kurių įsigijimo vertė (įskaitant pridėtinės vertės mokestį) yra ne mažesnė kaip 2 000 Eur. Prie ilgalaikio

nematerialiojo turto priskiriami materialios substancijos neturintys turto objektai, teikiantys ekonominę naudą ne trumpiau kaip vienus metus ir kurių įsigijimo vertė yra ne mažesnė kaip 2 000 Eur. Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas apskaitoje pripažįstamas įsigijimo verte, kuri mažinama jo sukauptu nusidėvėjimu (amortizacija) ir vertės sumažėjimu. Banko viduje sukurtas materialusis ir nematerialusis turtas apskaitoje pripažįstamas, jeigu atitinka pripažinimo ilgalaikiu turtu kriterijus. Tokio turto įsigijimo vertę sudaro tiesiogiai sukurtą dalyvavusių Lietuvos banko tarnautojų išlaikymo išlaidų dalis, turtui sukurti įsigytų paslaugų, sunaudoto turto ir (arba) jo nusidėvėjimo (amortizacijos) išlaidos. Nebaigto kurti arba rekonstruoti ilgalaikio turto, žemės, meno kūrinų, muziejaus fondų, į kultūros vertybių registrą įtraukto materialiojo turto, išskyrus pastatus, nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Kito ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas visą numatytą turto naudingo tarnavimo laiką taikant tiesinį metodą.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas

Ilgalaikis turtas	Metai
Materialusis turtas	
Pastatai	44–59
Pinigų skaičiavimo įranga	5–15
Kompiuterių įranga	3–7
Kitas inventorių (baldai, kabinetų įranga ir kt.)	5–30
Nematerialusis turtas	2–10

Nustačius, kad ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas reikšmingai pasikeitė, tikslinamas likęs nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis.

Pardavus ilgalaikį turtą, šio turto pardavimo vertės ir balanse parodytos jo vertės skirtumas pripažįstamas pajamomis arba išlaidomis.

Ilgalaikio turto palaikymo ir priežiūros išlaidos pripažįstamos tada, kai jos patiriamos.

2.14. Nuoma

Nuomos teise naudojamas materialusis turtas ir su juo susiję nuomos įsipareigojimai į balansą įtraukiami nuomos laikotarpio pradžios dieną ir atitinkamai parodomi balanso straipsniuose „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“ ir „Kiti įvairūs įsipareigojimai“. Už nuomos įsipareigojimą sumokėtos palūkanos parodomos pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnyje „Palūkanų išlaidos“ kaip kitos palūkanų išlaidos.

Nuomos teise naudojamas turtas apskaitoje pripažįstamas, jeigu atitinka pripažinimo ilgalaikiu materialiuoju turtu kriterijus (žr. Aiškinamojo rašto 2.13 dalį „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“), ir parodomas įsigijimo verte, sumažinta nusidėvėjimu. Nusidėvėjimas skaičiuojamas visą turto nuomos laiką taikant tiesinį metodą. 2020 m. pabaigos būklei nuomos teise naudojamo turto naudingo tarnavimo laikas yra nuo 2 iki 5 metų.

Nuomos teise naudojamo turto įsigijimo vertę sudaro pripažintų diskontuotų nuomos įsipareigojimų suma, pradinės tiesioginės išlaidos ir nuomos mokėjimai, sumokėti iki nuomos laikotarpio pradžios dienos, atėmus gautas nuomos paskatas, bei planuojamos turto atkūrimo iki pradinės būklės išlaidos.

Nuomos įsipareigojimas į apskaitą įtraukiamas būsimų nuomos mokėjimų dabartine verte, diskontuota taikant nuomos sutartyje numatytą palūkanų normą. Kai sutartyje palūkanų norma nenurodoma, taikoma nuomos sutarties sudarymo metu galiojusi Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų norma.

2.15. BANKNOTAI IR MONETOS APYVARTOJE

Euro zonos NCB ir ECB, kartu sudarantys Eurosistemą, leidžia eurų banknotus². Bendra apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertė paskirstoma Eurosistemos centriniams bankams kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną pagal banknotų paskirstymo raktą³.

ECB skiriama 8 proc. visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertės, kiti 92 proc. paskirstomi NCB pagal Eurosistemos kapitalo raktą. Kiekvienam NCB paskirstytų banknotų dalis atskleidžiama jų balanso įsipareigojimų 1 straipsnyje „Banknotai apyvartoje“.

Skirtumas tarp kiekvienam NCB pagal banknotų paskirstymo raktą paskirstytos banknotų vertės ir faktiškai į apyvartą išleistų banknotų vertės parodomas kaip vidinis Eurosistemos likutis, už kurį gaunamos arba

² 2010 m. gruodžio 13 d. Sprendimas ECB/2010/29 dėl eurų banknotų emisijos (nauja redakcija), OL L 35, 2011 2 9, p. 26, su pakeitimais.

³ Banknotų paskirstymo raktas – tai procentinės dalys, apskaičiuotos atsižvelgiant į ECB dalį visoje eurų banknotų emisijoje ir taikant pasirašyto kapitalo raktą NCB daliai visoje eurų banknotų emisijoje.

mokamos palūkanos⁴, skaičiuojamos pagal ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose⁵.

Šios palūkanų pajamos arba išlaidos atskleidžiamos pelno (nuostolio) ataskaitos 1 straipsnyje „Grynosios palūkanų pajamos“ (žr. 29 pastabą „Grynosios palūkanų pajamos“).

Siekiant sumažinti pinigų politikos pajamų svyravimus prie Eurosistemos prisijungus naujiems nariams, šių narių grynosios vidinės Eurosistemos pretenzijos (įsipareigojimai) dėl eurų banknotų apyvartoje paskirstymo tikslinamos kompensacine suma, kuri pradedama taikyti euro įvedimo metais ir tolygiai mažinama per kitus penkerius metus. Lietuvos bankui kompensacinės sumos taikymo laikotarpis baigėsi 2020 m. gruodžio 31 d. ir nuo 2021 m. sausio 1 d. palūkanų pajamos skaičiuojamos už visą Lietuvos banko grynujų pretenzijų dėl eurų banknotų paskirstymo sumą.

Lietuvos banko į apyvartą išleistų apyvartinių eurų monetų nominalioji vertė parodoma balanso įsipareigojimų 12 straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“ (žr. 25 pastabą „Kiti įvairūs įsipareigojimai“).

Lietuvos banko į apyvartą išleistų ir po euro įvedimo iš apyvartos negražintų litų⁶ banknotų ir apyvartinių litų monetų nominalioji vertė parodoma balanso įsipareigojimų 12 straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Kolekcinį eurų monetų ir kitų numizmatinių vertybių pardavimo vertė (be PVM) pripažįstama pajamomis.

Banknotų ir monetų gamybos ir jų apyvartos išlaidos pripažįstamos, kai yra patiriamos, ir nesiejamos su pinigų išleidimu į apyvartą.

2.16. ATIDĖJINIAI FINANSINĖMS RIZIKOMS IR ĮSIPAREIGOJIMAMS

Lietuvos banko valdyba, siekdama, kad Lietuvos bankas turėtų pakankamai finansinių išteklių, kuriais būtų galima padengti finansinio turto, įskaitant finansinį turta, įgytą vykdant Eurosistemos pinigų politikos operacijas, ir su šio turto valdymu susijusių finansinių įsipareigojimų neigiamą vertės pokytį, ir taip sudarydama prielaidas apsaugoti Lietuvos banko kapitalą ir finansinio turto realiąją vertę, formuoja atidėjinius tikėtinioms rinkos, likvidumo ir kredito rizikoms (toliau – atidėjiniai finansinėms rizikoms). Šie atidėjiniai sudaromi Lietuvos banko valdybos nustatyta tvarka, kuria siekiama, kad atidėjinių suma padengtų Lietuvos bankui tenkančią rizikos vertę, nustatytą pagal ECB valdančiosios tarybos aprobuotą rizikos vertinimo metodiką, taikant tikėtino vertės trūkumo (angl. *expected shortfall*) rodiklį ir 99 proc. patikimumo lygmenį (ES99 %). Atidėjiniai finansinėms rizikoms gali būti panaudoti su finansinio turto operacijomis susijusioms grynosioms išlaidoms (realizuotiesiems rezultatams, nerealizuotiesiems perkainojimo nuostoliams ir vertės sumažėjimo išlaidoms) ar jų daliai dengti.

Atidėjiniai išėtinėms išmokoms, mokėtiniams tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke, vertinami atliekant aktuarinius skaičiavimus. Jų dydis nustatomas kaip tarnautojų išėjimo į pensiją metu uždirbtų išėtinių išmokų, apskaičiuotų pagal tarnautojų kaitos rodiklį ir atlyginimų augimo prielaidas, dabartinė vertė taikant ilgalaikio skolinimo palūkanų normą Lietuvos Respublikoje.

Kiti Lietuvos banke sudaromi atidėjiniai įsipareigojimams, tokiems kaip tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas, išėtinėms išmokoms ir kompensacijoms ar grąžinamiems litų banknotams ir monetoms keisti, nėra diskontuojami dėl santykinai trumpo laikotarpio nuo šių atidėjinių sudarymo iki jų panaudojimo.

Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams sudaromi pagal metų pabaigos būklę ir įtraukiami į išlaidų sąskaitas.

2.17. ĮVYKIAI PO BALANSO DATOS

Metinėse finansinėse ataskaitose pateikiami ataskaitinių metų duomenys tikslinami įvykiais, kurie nustatomi laikotarpiu tarp metinių finansinių ataskaitų datos ir šių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo Lietuvos banko valdyboje dienos, jeigu šiuos įvykius lėmusios aplinkybės buvo iki metinių finansinių ataskaitų datos ir dėl to ataskaitose pateikiami duomenys būtų pasikeitę.

Įvykiais po balanso datos netikslinami metinėse finansinėse ataskaitose pateikiami ataskaitinių metų duomenys, jei šiuos įvykius nulėmė aplinkybės, dėl kurių ataskaitoje pateikiami duomenys būtų pasikeitę vėliau negu metinių finansinių ataskaitų data. Tokie įvykiai aprašomi metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte, jei jų neatskleidimas galėtų daryti įtaką ataskaitų naudotojų sprendimams.

Per laikotarpį nuo 2020 m. gruodžio 31 d. iki 2020 m. finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo Lietuvos banko valdyboje dienos minėtų įvykių nebuvo.

⁴ 2016 m. lapkričio 3 d. Sprendimas ECB/2016/36 dėl valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionalinių centrinių bankų pinigų politikos pajamų paskirstymo (nauja redakcija), OL L 347, 2016 12 20, p. 26.

⁵ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2019 ir 2020 m. buvo lygi 0.

⁶ Iki euro įvedimo kaip mokėjimo priemonė galiojusi nacionalinė valiuta.

3. RIZIKOS VALDYMAS

3.1. SU PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJOMIS SUSIJUSIOS FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Su pinigų politika susijusio turto ir operacijų rizika valdoma bendrai visos Euro sistemos mastu. Lietuvos bankas šiame rizikos valdymo procese dalyvauja per atstovą ECB Rizikos valdymo komitete, kuris yra atsakingas už finansinės rizikos, susijusios su Euro sistemos pinigų politikos operacijomis ir ECB užsienio atsargų investavimu, valdymą.

Vykdamas pinigų politikos operacijas, svarbiausios yra kredito, rinkos ir likvidumo rizikos. Euro sistema, vykdydama kredito operacijas, dažniausiai susiduria su kredito rizika, kuri kyla dėl galimo sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo. Valdant sandorio šalies kredito riziką, nustatomi patikimumo reikalavimai sandorio šalims, su kuriomis tokios operacijos gali būti vykdomos, o pinigų politikos skolinimo operacijos vykdomos tik su įkaitu. Įkaitas turi atitikti nustatytus tinkamumo reikalavimus ir kitas rizikos valdymo priemones. Jeigu sandorio šalis taptų nemoki, Euro sistema susidurtų su turto, turimo kaip įkaito, išleidėjo arba skolininko kredito rizika, rinkos rizika dėl besikeičiančios įkaito rinkos vertės ir likvidumo rizika (ypač tuo atveju, jei Euro sistema norėtų parduoti didelę poziciją).

Vertybinių popierių pirkimo operacijų rizikai riboti nustatomi vertybinių popierių, kurių Euro sistema gali įsigyti pagal patvirtintas vertybinių popierių pirkimo programas, reikalavimai ir ribojama jų įsigijimo apimtys.

Lietuvos bankas užtikrina, kad Lietuvoje registruotos finansų įstaigos, dalyvaujančios pinigų politikos operacijose, ir pagal pinigų politikos operacijas suteiktas įkaitas atitiktų nustatytus reikalavimus, ir kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytų rizikos limitų.

3.2. SU LIETUVOS BANKO INVESTICIJOMIS SUSIJUSIOS FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Investuodamas su pinigų politikos operacijomis nesusijusį finansinį turta, Lietuvos bankas dažniausiai susiduria su šiomis finansinėmis rizikomis: rinkos (valiutos kurso, nuosavybės vertybinių popierių ir aukso kainų, palūkanų normos), kredito (nemokumo, kredito reitingo sumažinimo, sandorio šalies, atsiskaitymų) ir likvidumo.

Pagrindinė priemonė investicinio portfelio – didžiausios finansinio turto, nesusijusio su pinigų politikos operacijomis, dalies – rinkos rizikai įvertinti ir valdyti yra investicijų rizikos vertės (angl. *value-at-risk*) rodiklis, apskaičiuotas vienu metų laikotarpiui taikant 95 proc. patikimumo lygmenį. Šis rodiklis, kitaip vadinamas rizikos biudžetu, negali būti didesnis kaip 200 mln. Eur (2019 m. pabaigoje rizikos biudžetas buvo 150 mln. Eur). Rizikos biudžeto taikymas užtikrina integruotą rinkos rizikos valdymą, sudaro sąlygas lanksčiau taikyti įvairias investavimo strategijas ir vienu bendru rodikliu įvertina nuosavybės ir skolos vertybinių popierių riziką. Rizikos vertei apskaičiuoti taikomas rizikos vertinimo modelis, jį taikant atsižvelgiama į praeities dėsninumus ir į prognozuojamą makroekonominę aplinką. 2020 m. gruodžio 31 d. investicinio portfelio rizikos vertė buvo 92 mln. Eur ir tai buvo 25 mln. Eur mažiau nei 2019 m. pabaigoje.

Siekiant, kad rizikos valdymo sistema būtų patikima, kartu su rizikos biudžetu taikomos ir kitos rinkos rizikos valdymo priemonės.

Finansinio turto, nesusijusio su įsipareigojimais užsienio valiuta, valiutos kurso rizikai valdyti nustatomi atvirosios valiutos pozicijos limitai, išskyrus atskirą rezervų portfelį JAV doleriais – šio portfelio valiutos kurso rizika nedraudžiama. 2020 m. nustatytas maksimalus leistinas rezervų portfelio rizikos biudžetas sudarė 40 mln. JAV dol. (2019 m. – 25 mln. JAV dol.), o 2020 m. pabaigoje jo vertė buvo 20 mln. JAV dol. (2019 m. pabaigoje – 16 mln. JAV dol.).

Finansinio turto dalies, susijusios su įsipareigojimais užsienio valiuta, valiutos kurso rizika pašalinama investuojant įsipareigojimų valiuta.

Valiutos kurso ir palūkanų normos rizikai valdyti Lietuvos bankas plačiai taiko išvestines finansines priemones.

Kredito rizika valdoma dirbant tik su patikimomis finansų įstaigomis ir investuojant tik į investicinį reitingą turinčias finansines priemones. Atsižvelgiant į sandorio šalies ar emitento patikimumą, nustatyti emitentų, sandorio šalių ir jų grupių įsipareigojimų Lietuvos bankui dydžio limitai padeda išskaidyti kredito riziką.

Siekiant užtikrinti finansinio turto, nesusijusio su įsipareigojimais užsienio valiuta, likvidumą, dalis jo investuojama į labai saugius ir likvidžius vyriausybės skolos vertybinius popierius. Su įsipareigojimais susijusios finansinio turto dalies likvidumo rizika valdoma derinant įsipareigojimų ir juos atitinkančių investicijų trukmę.

Atsiskaitymų rizikai mažinti taikomos tokios priemonės: atsiskaitymai vykdomi vienu metu, derinami pinigų srautai, pasirašomos savitarpio įsipareigojimų įskaitų sutartys.

Valdant finansinę riziką, svarbus vaidmuo tenka tinkamam investicijų paskirstymui, siekiant sumažinti investicijų koncentraciją. Diversifikacijai užtikrinti Lietuvos bankas naudoja rizikos išskaidymu pagrįstą strateginį investicijų paskirstymą (angl. *risk parity*). Be to, Lietuvos bankas investuoja ir į biržoje prekiaujamus

fondus (angl. *exchange traded funds*), susietus su gerai diversifikuotais nuosavybės ir skolos vertybinių popierių rinkų indeksais.

Visos išvestinės finansinės priemonės įtraukiamos vertinant Lietuvos banko finansinio turto investicijų rinkos ir kredito riziką.

3.3. SU COVID-19 SUSIJUSIOS RIZIKOS VALDYMAS

2020 m. Lietuvos bankas kartu su ECB ir kitais euro zonos NCB vykdė priemones, kurios skirtos visiems ekonomikos sektoriams pasinaudoti palankiomis finansavimo sąlygomis ir atlaikyti sukrėtimą dėl COVID-19 protrūkio ir taip suvaldyti dideles rizikas, kylančias Lietuvos ir visos euro zonos augimo perspektyvoms. 2020 m. buvo pradėta vykdyti nauja specialioji pandeminei pirkimo programa, priemonės, išplečiančios bendrovių sektoriaus pirkimo programos reikalavimus atitinkančio turto sąrašą ir sušvelninančios įkaitui taikomus standartus, pradėtos taikyti laikinosios priemonės bankams atlaisvinant kapitalo ir likvidumo reikalavimus. Plačiau Eurosistemos mastu įgyvendinamos priemonės aprašytos Aiškinamojo rašto 4.3 dalyje „Skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“ ir 4.4 dalyje „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“, o jų įtaka Lietuvos banko turtui – 5 pastaboje „Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“ ir 7 pastaboje „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“.

Nors netikrumas ir kintamumas dėl COVID-19 pandemijos finansų rinkose kai kuriais momentais buvo itin didelis, tačiau tai neturėjo reikšmingos neigiamos įtakos finansinio turto grąžai. Lietuvos bankas, valdydamas finansines rizikas COVID-19 pandemijos kontekste, strateginiam investicijų paskirstymui taiko rizikos išskaidymu pagrįstą metodiką. 2020 m. Lietuvos bankas padidino valiutinę diversifikaciją ir investicijas į akcijas, pradėjo investavimą taikant kiekybines strategijas, sukūrė išorinį hipoteka užtikrintų vertybinių popierių investavimo mandata, aktyviai vykdė investicinę veiklą palaikančių informacinių sistemų plėtrą. Minėti finansinės rizikos valdymo sprendimai turėtų padėti sumažinti finansinių rizikų neigiamą poveikį finansinio turto grąžai COVID-19 pandemijos kontekste.

COVID-19 neturėjo reikšmingos įtakos Lietuvos banko finansiniams veikos rezultatams, išskyrus grynąsias palūkanų pajamas, susijusias su pinigų politikos operacijomis (žr. 29 pastabą „Grynosios palūkanų pajamos“).

Su COVID-19 susijusi operacinė rizika 2020 m. buvo valdoma laikantis visų Lietuvos Respublikos Vyriausybės rekomendacijų, sudarant sąlygas Lietuvos banko tarnautojams dirbti nuotoliniu būdu. 2020 m. pabaigoje nuotoliniu būdu dirbo apie 85 proc. visų Lietuvos banko tarnautojų. Be to, nuo 2020 m. gruodžio mėn. pradėtas reguliarus banko patalpose dirbančių tarnautojų antigenų testavimas. Lietuvoje taikomi apribojimai siekiant suvaldyti pandemijos plitimą neturėjo esminio poveikio Lietuvos banko veiklai ir paslaugų teikimui.

4. SU DALYVAVIMU EUROSISTEMOJE SUSIJUSIŲ OPERACIJŲ FINANSINĖS APSKAITOS PRINCIPAI

Šioje dalyje pateikti dėl operacijų, susijusių su dalyvavimu Eurosistemoje, susidariusių pretenzijų ir išpareigojimų bei pajamų ir išlaidų straipsnių apskaitos principai.

4.1. DALYVAVIMAS ECB KAPITALE

NCB dalys pasirašytajame ECB kapitale priklauso nuo nustatyto ECB kapitalo raktas, kuris, vadovaujantis Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statuto 29 straipsniu, turi būti tikslinamas kas penkeri metai, remiantis Europos Komisijos duomenimis apie ES valstybių narių gyventojų skaičių ir bendrąjį vidaus produktą (BVP) arba pasikeitus ECBS NCB sudėčiai.

Dėl 2020 m. sausio 31 d. įvykusio Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES, o kartu ir *Bank of England* išstojimo iš ECBS buvo pakoreguoti kitiems NCB priskirti svoriai ECB kapitalo pasirašymo rakte. Nuo 2020 m. vasario 1 d. taikomi šie svoriai:

NCB	Kapitalo raktas nuo 2020 02 01, proc.	Kapitalo raktas iki 2020 01 31, proc.
<i>Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique</i>	2,9630	2,5280
<i>Deutsche Bundesbank</i>	21,4394	18,3670
<i>Eesti Pank</i>	0,2291	0,1968
<i>Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland</i>	1,3772	1,1754
<i>Bank of Greece</i>	2,0117	1,7292
<i>Banco de España</i>	9,6981	8,3391
<i>Banque de France</i>	16,6108	14,2061
<i>Banca d'Italia</i>	13,8165	11,8023
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0,1750	0,1503
<i>Latvijas Banka</i>	0,3169	0,2731
Lietuvos bankas	0,4707	0,4059
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0,2679	0,2270
<i>Bank Ċentrali ta'Malta / Central Bank of Malta</i>	0,0853	0,0732
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4,7662	4,0677
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	2,3804	2,0325
<i>Banco de Portugal</i>	1,9035	1,6367
<i>Banka Slovenije</i>	0,3916	0,3361
<i>Národná banka Slovenska</i>	0,9314	0,8004
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1,4939	1,2708
Iš viso (euro zonos NCB)	81,3286	69,6176
<i>Българска народна банка (Bulgarijos nacionalinis bankas)</i>	0,9832	0,8511
<i>Česká národní banka</i>	1,8794	1,6172
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1,7591	1,4986
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0,6595	0,5673
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1,5488	1,3348
<i>Narodowy Bank Polski</i>	6,0335	5,2068
<i>Banca Națională a României</i>	2,8289	2,4470
<i>Sveriges Riksbank</i>	2,9790	2,5222
<i>Bank of England</i>	0,0000	14,3374
Iš viso (ne euro zonos NCB)	18,6714	30,3824
Iš viso	100,0000	100,0000

Bank of England išstojus iš ECBS, ECB savo pasirašytojo kapitalo dydžio nepakeitė – jis ir toliau yra 10 825 007 tūkst. Eur. *Bank of England* dalis ECB pasirašytajame kapitale (14,3 %) buvo perskirstyta euro zonos ir ne euro zonos NCB.

ECB apmokėtasis kapitalas 2020 m. taip pat nesikeitė, jis ir toliau sudaro 7 659 444 tūkst. Eur, nes, *Bank of England* išstojus iš ECBS, jo anksčiau apmokėtą kapitalo dalį, t. y. 58 201 tūkst. Eur, padengia kiti NCB, kurie pirmąją įmoką pagal naują kapitalo raktą įmokėjo 2020 m. vasario 1 d. Per kitus dvejus metus euro zonos NCB dviem metinėmis įmokomis apmokės kitą dalį jų padidėjusios ECB pasirašytojo kapitalo dalies⁷.

ES šalių NCB dalyvavimas ECB kapitale

NCB	Kapitalo raktas 2020 12 31, proc.	Apmokėtas ECB kapitalas 2020 12 31, Eur	Eurosistemos kapitalo raktas 2020 12 31, proc.
<i>Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique</i>	2,9630	276 290 917	3,64324
<i>Deutsche Bundesbank</i>	21,4394	1 999 160 135	26,36145
<i>Eesti Pank</i>	0,2291	21 362 892	0,28170
<i>Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland</i>	1,3772	128 419 794	1,69338
<i>Bank of Greece</i>	2,0117	187 585 028	2,47355
<i>Banco de España</i>	9,6981	904 318 913	11,92459
<i>Banque de France</i>	16,6108	1 548 907 580	20,42430
<i>Banca d'Italia</i>	13,8165	1 288 347 435	16,98849
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0,1750	16 318 228	0,21518
<i>Latvijas Banka</i>	0,3169	29 549 980	0,38965
Lietuvos bankas	0,4707	43 891 372	0,57876
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0,2679	24 980 876	0,32940
<i>Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta</i>	0,0853	7 953 971	0,10488
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4,7662	444 433 941	5,86042
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	2,3804	221 965 204	2,92689
<i>Banco de Portugal</i>	1,9035	177 495 700	2,34051
<i>Banka Slovenije</i>	0,3916	36 515 533	0,48150
<i>Národná banka Slovenska</i>	0,9314	86 850 273	1,14523
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1,4939	139 301 721	1,83687
Iš viso (euro zonos NCB)	81,3286	7 583 649 493	100,00000
<i>Българска народна банка (Bulgarijos nacionalinis bankas)</i>	0,9832	3 991 180	–
<i>Česká národní banka</i>	1,8794	7 629 194	–
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1,7591	7 140 851	–
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0,6595	2 677 160	–
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1,5488	6 287 164	–
<i>Narodowy Bank Polski</i>	6,0335	24 492 255	–
<i>Banca Națională a României</i>	2,8289	11 483 573	–
<i>Sveriges Riksbank</i>	2,9790	12 092 886	–
Iš viso (ne euro zonos NCB)	18,6714	75 794 264	–
Iš viso	100,0000	7 659 443 757	100,00000

Lietuvos banko įnašas į ECB kapitalą pokyčiai atskleidžiami 9 pastaboje „Dalyvavimas ECB“.

4.2. Į ECB PERVESTOS UŽSIENIO ATSARGOS

Vadovaudamiesi ECBS ir ECB statuto 48 ir 30 straipsnių nuostatomis, NCB, prisijungdami prie Eurosistemos, perveda į ECB užsienio atsargų dalį, apskaičiuotą pagal NCB kapitalo rakto ir jau pervedusių užsienio atsargų NCB kapitalo raktų sumos santykį.

2019 m. gruodžio 31 d. NCB pervestos užsienio atsargos sudarė 40 344 mln. Eur. Po 2020 m. sausio 31 d. įvykusio *Bank of England* išstojimo iš ECBS padidinus euro zonos NCB (pervedusių užsienio atsargas į ECB)

⁷ Dėl šios priežasties ECB apmokėtasis kapitalas padidės nuo 7 659 mln. Eur (2020 m.) iki 8 270 mln. Eur (2021 m.) ir 8 880 mln. Eur (2022 m.).

svorius ECB pasirašytajame kapitale ir Valdančiajai tarybai priėmus sprendimą sumažinti euro zonos NCB įnašų dalį, kad visa euro zonos NCB pervedtų užsienio atsargų suma ir toliau būtų tokia pati, kokia buvo iki *Bank of England* išstojimo iš ECBS, visa NCB pretenzijų, atitinkančių šiuos pervedimus, suma praktiškai nepasikeitė ir 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 40 344 mln. Eur.

Lietuvos banko į ECB perversa užsienio atsargų dalis atskleidžiama 10 pastaboje „Pretenzijos, atitinkančios perversas užsienio atsargas“.

Už šias perversas užsienio atsargas (išskyrus aukso dalį) NCB mokamos palūkanos pagal naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose⁸.

4.3. SKOLINIMAS EURO ZONOS KREDITO ĮSTAIGOMS EURAIS

Pagrindinės refinansavimo operacijos: jos vykdomos kas savaitę sudarant likvidumą didinančius grįžtamuosius sandorius, kurių terminas yra viena savaitė ir kurie įprastai vykdomi standartinių konkursų būdu. Šios operacijos tenka pagrindinis vaidmuo reguliuojant palūkanų normas, valdant likvidumą finansų rinkoje ir išreiškiant pinigų politikos poziciją.

Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos: šios operacijos vykdomos siekiant suteikti sandorio šalims papildomą ilgesnės trukmės refinansavimą. 2020 m. šių sandorių terminas buvo nuo 3 iki 48 mėn. 2016 m. ECB valdančioji taryba pradėjo vykdyti keturių tikslinių ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų seriją TITRO II. Šių operacijų trukmė yra ketveri metai su galimybe po dvejų metų gražinti visą ar dalį pasiskolintos sumos. Be to, 2019 m. ECB valdančioji taryba nusprendė vykdyti naują septynių tikslinių ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų seriją⁹ TITRO III. Šios operacijos vykdomos kas ketvirtį, jų trukmė yra treji metai su galimybe po dvejų metų (pagal TITRO III, kurios bus pradėtos vykdyti nuo 2021 m. rugsėjo mėn. – po vienu metu) gražinti visą ar dalį pasiskolintos sumos. Pagal ECB valdančiosios tarybos priimtus pradinis sprendimus kiekvienai TITRO III taikytina galutinė mažiausia palūkanų norma gali siekti operacijos laikotarpiu galiojančią vidutinę palūkanų normą už naudojimąsi indėlių galimybe. Vėliau, reaguodama į COVID-19 protrūkį, 2020 m.¹⁰ ECB valdančioji taryba nusprendė, kad nuo 2020 m. birželio 24 d. iki 2022 m. birželio 23 d. trunkančiu laikotarpiu, dar vadinamu ypatingos palūkanų normos laikotarpiu, taikytina mažiausia palūkanų norma gali siekti tuo laikotarpiu galiojančią vidutinę palūkanų normą už naudojimąsi indėlių galimybe, sumažintą 50 bazinių punktų, tačiau bet kokių atveju ne didesnę kaip –1 proc. Kadangi šių operacijų faktinė palūkanų norma bus žinoma tik pasibaigus kiekvienai iš šių operacijų, o ją patikimai įvertinti iki to momento nebus įmanoma, laikantis atsargumo principo, TITRO III palūkanoms apskaičiuoti ypatingos palūkanų normos laikotarpiu taikoma palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe, sumažinta 50 bazinių punktų, bet ne didesnę kaip –1 proc., likusiu kiekvienos TITRO III laikotarpiu – palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe.

Be to, 2020 m. balandžio 30 d. ECB valdančioji taryba nusprendė vykdyti naują septynių papildomų ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų, kurių terminas baigsis 2021 m. trečiąjį ketvirtį, seriją, vadinamą specialiosiomis pandemėmis ilgesnės trukmės refinansavimo operacijomis (SPITRO). Šios operacijos užtikrina euro zonos finansų sistemos likvidumą ir prisideda prie sklandaus pinigų rinkų veikimo išsaugojimo suteikiant veiksmingą likvidumo užtikrinimo priemonę pasibaigus susiejančioms ilgesnės trukmės refinansavimo operacijoms, kurios buvo vykdomos nuo 2020 m. kovo mėn. Šios operacijos vykdomos pagal fiksuotųjų palūkanų konkurso procedūrą ir paskirstant visą sumą. SPITRO¹¹ taikoma 25 baziniais punktais sumažinta operacijos laikotarpiu galiojanti vidutinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose.

Koreguojamosios grįžtamosios operacijos: jos skirtos rinkos likvidumo situacijai reguliuoti ir palūkanų normoms valdyti, o ypač – nenumatytų rinkos svyravimų įtakai palūkanų normoms mažinti. Atsižvelgiant į jų pobūdį, šios operacijos vykdomos *ad hoc* pagrindu.

Struktūrinės grįžtamosios operacijos: tai grįžtamieji atvirosios rinkos sandoriai, vykdomi koreguojant Eurosistemos struktūrinę likvidumo poziciją finansų sektoriaus atžvilgiu standartinių konkursų būdu.

Ribinio skolinimo galimybė: tai Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą ir įkaitą gali gauti iš NCB vienos nakties paskolą.

⁸ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2019 ir 2020 m. buvo lygi 0.

⁹ 2020 m. gruodžio 10 d. ECB valdančioji taryba prie šios serijos pridėjo dar tris operacijas, kurios bus vykdomos 2021 m. birželio–gruodžio mėn.

¹⁰ 2020 m. balandžio 30 d. ECB valdančioji taryba nusprendė, kad ypatingos palūkanų normos laikotarpis truks nuo 2020 m. birželio 24 d. iki 2021 m. birželio 23 d. ECB valdančioji taryba 2020 m. gruodžio 10 d. nusprendė pratęsti šį laikotarpį dvylikai mėnesių – iki 2022 m. birželio 23 d.

¹¹ 2020 m. gruodžio 10 d. ECB valdančioji taryba nusprendė 2021 m. pasiūlyti keturias papildomas specialiąsias pandemines ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas.

Kreditai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole: tai sandorio šaliai sumokėtos piniginės lėšos tais atvejais, kai įkaito vertė viršija nustatytą vertės pokyčio ribą, ir tai reiškia, kad yra įkaito, susijusio su pinigų politikos operacijomis, perviršis.

2020 m. gruodžio 31 d. Eurosistemos NCB turimo turto, susijusio su pinigų politikos operacijomis, vertė sudarė 1 793 194 mln. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 624 233 mln. Eur). Lietuvos banko turimo turto, susijusio su pinigų politikos operacijomis, dalis atskleista 5 pastaboje „Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurais“.

Nuostoliai iš pinigų politikos operacijų gali susidaryti, jeigu sandorio šalis neįvykdo savo įsipareigojimų ir jeigu už pinigų politikos operacijas ji pateikė nepakankamą įkaitą. ECB valdančiosios tarybos sprendimu, nuostoliai dėl specifinio įkaito, kurį NCB gali priimti savo nuožiūra, nėra paskirstomi tarp Eurosistemos NCB.

4.4. PINIGŲ POLITIKOS TIKSLAIS LAIKOMI VERTYBINIAI POPIERIAI

2020 m. gruodžio 31 d. ECB ir euro zonos NCB turėjo vertybinių popierių, įsigytų pagal tris padengtųjų obligacijų pirkimo programas, vertybinių popierių rinkų programą, turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programą, viešojo sektoriaus pirkimo programą¹², bendrovių sektoriaus pirkimo programą ir specialiąją pandeminę pirkimo programą¹³, jų vertė sudarė 3 694 642 mln. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 2 632 056 mln. Eur).

	Pradžios data	Pabaigos data	Sprendimo Nr.	Tinkami vertybiniai popieriai*
Pasibaigusios (nutrauktos) programos				
Pirmoji padengtųjų obligacijų pirkimo programa	2009 m. liepa	2010 m. birželis	ECB/2009/16	Euro zonos rezidentų padengtosios obligacijos
Antroji padengtųjų obligacijų pirkimo programa	2011 m. lapkritis	2012 m. spalio	ECB/2011/17	Euro zonos rezidentų padengtosios obligacijos
Vertybinių popierių rinkų programa	2010 m. gegužė	2012 m. rugsėjis	ECB/2010/5	Euro zonoje išleisti privačiojo ir viešojo sektorių skolos vertybiniai popieriai
Turto pirkimo programa				
Trečioji padengtųjų obligacijų pirkimo programa	2014 m. spalio	Aktyvi	ECB/2020/8 (su pakeitimais)	Euro zonos rezidentų padengtosios obligacijos
Turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programa	2014 m. lapkritis	Aktyvi	ECB/2014/45 (su pakeitimais)	Euro zonos rezidentų išleisti turtu užtikrinti aukščiausio prioriteto ir garantijomis užtikrinti vidutinio prioriteto vertybiniai popieriai
Viešojo sektoriaus pirkimo programa	2015 m. kovas	Aktyvi	ECB/2020/9 (nauja redakcija)	Euro zonos centrinės, regioninės arba vietos valdžios ar pripažintų agentūrų, taip pat euro zonoje veikiančių tarptautinių organizacijų ir daugiašalių plėtros bankų išleistos obligacijos
Bendrovių sektoriaus pirkimo programa	2016 m. birželis	Aktyvi	ECB/2016/16 (su pakeitimais)	Euro zonoje įsteigtų nebankinių bendrovių išleistos obligacijos ir komerciniai popieriai
Specialioji pandeminė pirkimo programa				
Specialioji pandeminė pirkimo programa	2020 m. kovas	Aktyvi	ECB/2020/17	Visos turto kategorijos, tinkamos pagal turto pirkimo programą**

* Kiti turto tinkamumo konkrečioms programoms kriterijai pateikiami Valdančiosios tarybos sprendimuose.

** Išimtis, leidžianti netaikyti tinkamumo kriterijų, buvo suteikta Graikijos vyriausybės išleistiems vertybiniais popieriams.

2020 m. Eurosistema toliau vykdė grynuosius vertybinių popierių pirkimus pagal turto pirkimo programą¹⁴, įsigydama vertybinių popierių vidutiniškai už 20 mlrd. Eur per mėnesį. 2020 m. kovo mėn. nuspręsta iki metų

¹² 2020 m. vasario 3 d. Sprendimas ECB/2020/9 dėl viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo antrinėse rinkose programos (nauja redakcija), OL L 39, 2020 2 12, p. 12.

¹³ 2020 m. kovo 24 d. Sprendimas ECB/2020/17 dėl laikinos specialiosios pandeminės pirkimo programos, OL L 91, 2020 3 25, p. 1, su pakeitimais.

¹⁴ Turto pirkimo programa apima trečiąją padengtųjų obligacijų pirkimo programą, turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programą, viešojo sektoriaus pirkimo programą ir bendrovių sektoriaus pirkimo programą. Daugiau informacijos apie turto pirkimo programą pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).

pabaigos vykdyti laikinus papildomus 120 mlrd. Eur vertės grynuosius turto pirkimus. Valdančioji taryba tikisi grynuosius turto pirkimus vykdyti tol, kol to reikės siekiant stiprinti skatinamąjį pinigų politikos palūkanų normų poveikį, ir bus sustabdyti netrukus prieš tai, kai Valdančioji taryba pradės didinti pagrindines ECB palūkanų normas. Taip pat ECB valdančioji taryba nusprendė toliau reinvestuoti dar gana ilgą laiką po to, kai ji pradės didinti pagrindines ECB palūkanų normas, ir bet kokių atveju tol, kol to reikės, kad būtų užtikrintos palankios likvidumo sąlygos ir aukštas skatinamosios pinigų politikos lygis.

Be to, 2020 m. kovo mėn. Eurosystema pradėjo vykdyti laikiną 750 mlrd. Eur specialiąją pandemine pirkimo programą¹⁵, skirtą bendrai pinigų politikos pozicijai sušvelninti ir COVID-19 pandemijos keliamai didelei grėsmei pinigų politikos perdavimo mechanizmui bei euro zonos perspektyvai sumažinti. Pirkimai apėmė visas pagal turto pirkimo programą tinkamas turto kategorijas ir iš pradžių buvo numatyti vykdyti iki 2020 m. pabaigos. ECB valdančioji taryba 2020 m. birželio mėn. specialiajai pandeminei pirkimo programai numatytą sumą padidino 600 mlrd., o 2020 m. gruodžio mėn. – 500 mlrd. Eur (iki bendros 1 850 mlrd. Eur sumos). Taip pat buvo pratęstas grynujų turto pirkimų terminas bent iki 2022 m. kovo pabaigos ir bet kokių atveju iki to laiko, kol, ECB valdančiosios tarybos vertinimu, pasibaigs COVID-19 sukeltos krizės etapas. Be to, ECB valdančioji taryba nusprendė pagrindines sumas, gautas iš pagal specialiąją pandemine pirkimo programą įsigytų vertybinių popierių išpirkimo suėjus jų terminui, reinvestuoti bent iki 2023 m. pabaigos. Nuoseklus specialiosios pandemines pirkimo programos portfelio mažinimas pasibaigus reinvestavimo terminui ateityje bus valdomas siekiant išvengti trikdžių tinkamam pinigų politikos pobūdžiui užtikrinti. Pagal visas šias programas įsigyti vertybiniai popieriai Eurosystemos NCB balansuose parodomi amortizuota verte, sumažinta vertės sumažėjimu. Pagal ECBS ir ECB statuto 32 straipsnio 4 dalį, nuostolius, jei tokie susidarytų iš turimų vertybinių popierių, įsigytų pagal trečiąją padengtųjų obligacijų pirkimo programą, vertybinių popierių rinkų programą, bendrovių sektoriaus pirkimo programą, specialiąją pandemine pirkimo programą (išskyrus vyriausybės vertybinius popierius) ir viešojo sektoriaus pirkimo programą (išskyrus vyriausybės vertybinius popierius) dengtų visi Eurosystemos NCB proporcingomis dalimis pagal Eurosystemos kapitalo raktą. Šių vertybinių popierių bendra vertė 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 880 540 mln. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 695 824 mln. Eur). Pagal pirmąją ir antrąją padengtųjų obligacijų pirkimo programas įsigytų visų vertybinių popierių bei pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą ir specialiąją pandemine pirkimo programą įsigytų vyriausybės vertybinių popierių vertės sumažėjimo nuostolius dengtų patys NCB.

ECB valdančioji taryba reguliariai įvertina finansinę riziką, susijusią su vertybiniais popieriais, įsigytais pagal visas šias programas. Vertės sumažėjimas vertinamas kiekvienais metais remiantis numatoma atsiperkamąja verte pagal metų pabaigos būklę. Nustačius, kad vertybinio popieriaus vertė yra sumažėjusi, laikantis atsargumo principo, formuojami atidėjiniai pinigų politikos operacijų nuostoliams padengti. Vertybinių popierių, laikomų pinigų politikos tikslais, kurių vertės sumažėjimo nuostolius proporcingomis dalimis dengia visi Eurosystemos NCB, vertės sumažėjimas pripažįstamas kaip pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultato dalis.

Lietuvos banko turimų vertybinių popierių vertė atskleidžiama 7 pastaboje „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“.

4.5. ĮSIPAREIGOJIMAI EURO ZONOS KREDITO ĮSTAIGOMS, SUSIJĘ SU PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJOMIS, EURAIS

Einamosios sąskaitos (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą): tai kredito įstaigų, kurioms taikomas reikalavimas laikyti privalomasias atsargas, lėšų likučiai jų atsiskaitomosiose sąskaitose NCB.

Indėlių galimybė: Eurosystemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą gali NCB padėti vienos nakties indėlių.

Terminuotieji indėliai: šie įsipareigojimai yra nustatyto termino ir fiksuotosios palūkanų normos likvidumo mažinimo koreguojamosios operacijos.

Koreguojamosios grįžtamosios operacijos: tai likvidumą mažinančios grįžtamosios operacijos, kurias atliekamos siekiant subalansuoti didelius likvidumo svyravimus.

Indėliai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole: jie parodo sandorio šalies indėlių pavidalu sumokėtas pinigines lėšas tais atvejais, kai įkaito rinkos vertė yra mažesnė už nustatytą vertės pokyčio ribą, ir tai reiškia, kad trūksta su galiojančiomis pinigų politikos operacijomis susijusio įkaito.

¹⁵ Daugiau informacijos apie specialiąją pandemine pirkimo programą pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).

4.6. DALYVAVIMAS MOKĖJIMO SISTEMOJE TARGET2

Dėl tarpvalstybinių mokėjimų, atliekamų per sistemą TARGET2¹⁶, ES centrinių bankų sąskaitose šioje sistemoje susidaro tarpusavyo likučiai. Šie likučiai kasdien yra dengiami tarpusavyje ir tada priskiriami ECB, kiekvienam NCB paliekant vieną grynąją poziciją tik ECB atžvilgiu. Lietuvos banko vidiniai Eurosistemos likučiai, susidarę TARGET2 ECB atžvilgiu, parodomi balanso straipsniuose „Kitos Eurosistemos pretenzijos (grynosios)“ arba „Kiti Eurosistemos įsipareigojimai (gryniesi)“.

4.7. PINIGŲ POLITIKOS PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

Eurosistemos NCB pinigų politikos pajamos, uždirbtos vykdant Eurosistemos pinigų politikos funkcijas, pagal ECBS ir ECB statuto 32 straipsnį, skaičiuojamos ir paskirstomos NCB proporcingai jų Eurosistemos kapitalo raktams kiekvienų finansinių metų pabaigoje.

Eurosistemos NCB pinigų politikos pajamos – tai pajamos, uždirbtos iš nustatyto turto, laikomo įsipareigojimų bazei padengti.

Pagrindiniai nustatyto turto straipsniai yra tokie: su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurais; pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai; grynosios vidinės Eurosistemos pretenzijos, atitinkančios ECB pervedtas užsienio atsargas, taip pat susidariusios dėl TARGET2 operacijų ir dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje; sukauptos palūkanos už ilgesnio nei vieni metai termino pinigų politikos operacijas; tam tikras kiekis aukso, nustatomas proporcingai kapitalo raktui.

Pagrindiniai įsipareigojimų bazės straipsniai: banknotai apyvartoje; su pinigų politikos operacijomis susiję įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurais; gryniesi vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai dėl TARGET2 operacijų ir dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje.

Už įsipareigojimų bazės straipsnius ir (arba) nustatyto turto straipsnius sumokėtos palūkanos atimamos iš už šiuos straipsnius NCB surinktų pinigų politikos pajamų. Už skirtumą, susidariusį tarp NCB nustatyto turto vertės ir įsipareigojimų bazės vertės, skaičiuojamos palūkanos, tam skirtumui taikant naujausią žinomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų ribinę palūkanų normą¹⁷. Be to, pinigų politikos pajamų skaičiavimo tikslais laikoma, kad iš aukso pajamų neuždirbama, o iš vertybinių popierių, įsigytų pagal pirmąją bei antrąją padengtųjų obligacijų pirkimo programas (ECB sprendimai ECB/2009/16 ir ECB/2011/17), vyriausybės vertybinių popierių, įsigytų pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą (ECB sprendimas ECB/2020/9), ir vyriausybės vertybinių popierių, įsigytų pagal specialiąją pandemine pirkimo programą (ECB sprendimas ECB/2020/17) pajamų uždirbama, šių popierių likučiams taikant naujausią žinomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų ribinę palūkanų normą.

Suskaičiavus per finansinius metus visų Eurosistemos NCB uždirbtas pinigų politikos pajamas ir gautą rezultatą paskirsčius NCB proporcingai pagal jų kapitalo raktus, skirtumai tarp kiekvieno NCB surinktų (angl. *pooled*) ir pagal Eurosistemos kapitalo raktą jam tenkančių pinigų politikos pajamų apmokami per TARGET2. Lietuvos bankui paskirstytos grynosios pinigų politikos pajamos (išlaidos) atskleistos 33 pastaboje „Grynas pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“.

4.8. GRYNŲO FINANSINIO TURTO VALDYMAS

Eurosistemos NCB ir ECB yra sudarę Susitarimą dėl grynojo finansinio turto (angl. *Agreement on Net Financial Assets*, ANFA), jame nustatytas didžiausias kiekvieno NCB ir ECB ne pinigų politikos tikslais laikomo grynojo finansinio turto dydis ir jo valdymas. Sutartimi reglamentuojamą grynąjį finansinį turtą daugiausia sudaro įsipareigojimų bazės lėšos, gautos vykdant pinigų politikos operacijas, kurios tuo metu nėra tiesiogiai naudojamos pinigų politikai vykdyti (žr. Aiškinamojo rašto 4.7 dalį „Pinigų politikos pajamų paskirstymas“). Tokį turtą įprastai sudaro aukso ir užsienio atsargos, investicijos eurais.

Lietuvos bankas grynojo finansinio turto dydį nustato atsižvelgdamas į rinkos sąlygas ir investavimo galimybes bei apribojimus. Vidutinis grynojo finansinio turto dydis negali būti didesnis, nei pagal susitarimą nustatoma grynojo finansinio turto maksimali riba. 2020 m., kaip ir 2019 m., Lietuvos banko vidutinis grynojo finansinio turto dydis atitiko šio susitarimo nuostatas.

4.9. ECB PELNO PASKIRSTYMAS

Jei ECB valdančioji taryba nenusprendžia kitaip, ECB senjoražo pajamas, gautas iš ECB priskirtų 8 proc. visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų, taip pat pajamas iš vertybinių popierių, įsigytų pagal vertybinių popierių programas (vertybinių popierių rinkų, trečiąją padengtųjų obligacijų pirkimo, turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo, viešojo sektoriaus pirkimo ir specialiąją pandemine pirkimo), ECB paskirsto kitų

¹⁶ Transeuropinė automatizuota realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistema.

¹⁷ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2019 ir 2020 m. buvo lygi 0.

metų sausio mėn. kaip tarpinį pelną¹⁸. Paskirstomos visos šios ECB pajamos, jeigu jos neviršija ECB grynojo tų metų pelno. ECB valdančioji taryba gali nuspręsti šias ECB pajamas arba jų dalį pervesti į atidėjinius finansinėms rizikoms dengti. Gautą tarpinį ECB pelno paskirstymo rezultatą euro zonos NCB pripažįsta pajamomis tų finansinių metų, kuriais šios pajamos buvo uždirbtos, o ne kuriais buvo gautos.

Galutinis pelnas paskirstomas ECB kapitalo dalininkams proporcingai jų Eurosistemos kapitalo raktui pagal ECBS ir ECB statuto 33 straipsnio nuostatas, ECB valdančiajai tarybai patvirtinus ECB metines finansines ataskaitas. Gautą galutinį ECB pelno paskirstymo rezultatą NCB pripažįsta finansinių metų, kuriais jis gautas, pajamomis.

ECB pelno paskirstymo metu pervestos sumos atskleidžiamos pelno (nuostolio) ataskaitos 4 straipsnyje „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių“ (žr. 32 pastabą „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių“).

5. PASTABOS DĖL BALANSO

1 PASTABA. AUKSAS IR GAUTINAS AUKSAS

	2020 12 31	2019 12 31
Aukso kiekis		
Trojos uncijomis	187 205	187 207
Kilogramais	5 823	5 823
Trojų uncijos kaina, Eur	1 543,884	1 354,104
Aukso vertė, tūkst. Eur	289 023	253 498

2020 m. gruodžio 31 d., kaip ir 2019 m. gruodžio 31 d., Lietuvos bankas visą turimą auksą buvo investavęs į aukso apsikeitimo sandorius.

Aukso kiekis 2020 m., palyginti su 2019 m., šiek tiek sumažėjo dėl aukso luitų svorio skirtumo, atsiradusio atsiskaitant pagal aukso investavimo sandorius.

Aukso vertės padidėjimą 2020 m. lėmė finansų rinkose pakilusi aukso kaina.

2 PASTABA. IŠ TVF GAUTINOS LĖŠOS

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
SST likutis sąskaitoje TVF	162 249	169 704
Grynoji atsargų pozicija TVF	100 222	56 802
Lietuvos kvota TVF	522 341	545 673
TVF sąskaitos Nr. 1 Lietuvos banke likutis	(422 119)	(488 872)
Iš viso	262 471	226 506

Didžioji dalis Lietuvos banko valdomoje TVF sąskaitoje esančių SST yra TVF Lietuvos Respublikai pagal 2009 m. paskirstymą suteiktų 137 239 tūkst. SST. Jų atitikmuo (161 750 tūkst. Eur) parodomas Lietuvos banko balanso įsipareigojimų 9 straipsnyje „TVF suteiktų specialiųjų skolinimosi teisių atitikmuo“. Už TVF sąskaitoje esančių SST likutį Lietuvos bankas gauna palūkanų, o už Lietuvos Respublikos gautas SST pagal TVF paskirstymą moka palūkanas.

SST likučio sąskaitoje TVF vertė 2020 m. sumažėjo dėl sustiprėjusio euro SST atžvilgiu.

Lietuvos bankas Lietuvos Respublikos vardu vykdo TVF fiskalinės agentūros funkcijas. Lietuvos kvota TVF apibrėžia jos dalyvavimo ir balsavimo teisę TVF. Lietuvos įsipareigojimai TVF parodomi TVF sąskaitoje Nr. 1, esančioje Lietuvos banke. Nuo 2018 m. Lietuvos bankas Lietuvos Respublikos vardu vykdo TVF finansines operacijas, naudodamas Lietuvos banko finansinį turta.

Grynosios atsargų pozicijos padidėjimą 2020 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2019 m. gruodžio 31 d., lėmė dalyvavimas finansinių operacijų plane, pagal jį 2020 m. Lietuvos bankas suteikė papildomą 39 mln. SST (2019 m. – 18 mln. SST) finansavimą. Už lėšas, pervestas pagal finansinių operacijų planą, Lietuvos bankas gauna palūkanų.

2020 m. Lietuvos bankas su TVF pasirašė dvišalį skolinimo susitarimą, pagal kurį Lietuvos bankas prireikus TVF suteiktų iki 297 mln. Eur paskolų iš savo finansinio turto. Pagal susitarimą tokiomis skolinimosi teisėmis

¹⁸ 2014 m. gruodžio 15 d. Sprendimas (ES) 215/298 dėl tarpinio Europos Centrinio Banko pajamų paskirstymo (ECB/2014/57), OL L 53, 2015 2 25, p. 24, su pakeitimais.

TVF galėtų pasinaudoti tokiu atveju, jei TVF neužtektų turimų išteklių reikiamam skolinimo pajėgumui užtikrinti.

3 PASTABA. SAŠKAITOS BANKUOSE IR INVESTICIJOS Į VERTYBINIUS POPIERIUS, IŠORĖS PASKOLAS IR KITAS IŠORĖS TURTAS UŽSIENIO VALIUTA

Šį balanso straipsnį sudaro Lietuvos banko sąskaitų likučiai, terminuotieji indėliai, investicijos į vertybinius popierius ir atpirkimo investavimo sandoriai ne euro zonos šalyse užsienio valiuta.

(tūkst. Eur)

	USD	CZK	CHF	GBP	CAD	Kitos	Iš viso
2020 12 31							
Sąskaitų likučiai	1 139	748 899	351 080	52 177	4 510	248 054	1 405 860
Terminuotieji indėliai	8 883	–	–	–	–	–	8 883
Skolos vertybiniai popieriai	1 853 818	–	–	268 397	314 491	188 048	2 624 753
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	45 953	–	–	–	–	–	45 953
Atpirkimo investavimo sandoriai	52 074	–	–	–	–	–	52 074
Iš viso	1 961 867	748 899	351 080	320 574	319 002	436 101	4 137 523
2019 12 31							
Sąskaitų likučiai	576	744 790	273 856	1 482	1 203	1 479 894	2 501 800
Skolos vertybiniai popieriai	1 044 683	–	–	236 862	230 991	91 430	1 603 965
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	329 871	–	–	–	–	–	329 871
Atpirkimo investavimo sandoriai	348 496	–	–	–	–	–	348 496
Iš viso	1 723 625	744 790	273 856	238 344	232 194	1 571 324	4 784 132

2020 m. Lietuvos bankas atkūrė 2019 m. laikinai sumažintas investicijas JAV doleriais į skolos vertybinius popierius ir metų pabaigoje pradėjo investuoti į hipoteka užtikrintus vertybinius popierius (2020 m. gruodžio 31 d. šių vertybinių popierių vertė buvo 202 254 tūkst. Eur).

2020 m. investicijos į biržoje prekiaujamų fondų vienetus sumažėjo įgyvendinant aktyvaus investicijų valdymo sprendimus.

2020 m. šio balanso straipsnio bendros vertės sumažėjimui įtakos turėjo euro atžvilgiu atpigęs JAV doleris.

Sąskaitų bankuose ir investicijų į vertybinius popierius, išorės paskolų ir kito išorės turto pasiskirstymas pagal emitento ir sandorio šalies ekonominę erdvę

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
JAV	1 911 622	1 673 936
Ne euro zonos ES valstybės narės	748 911	744 803
Šveicarija	351 080	273 856
Kanada	350 323	268 445
Didžioji Britanija	286 456	208 923
Japonija	277 228	1 505 531
Kinija	188 156	91 626
Kitos šalys	23 747	17 014
Iš viso	4 137 523	4 784 132

4 PASTABA. PRETENZIJOS EURO ZONOS REZIDENTAMS UŽSIENIO VALIUTA

(tūkst. Eur)

	USD	CAD	Kitos	Iš viso
2020 12 31				
Sąskaitų likučiai	668	150	49	867
Iš viso	668	150	49	867
2019 12 31				
Sąskaitų likučiai	2 008	465	235	2 707
Iš viso	2 008	465	235	2 707

5 PASTABA. SU PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJOMIS SUSIJĘS SKOLINIMAS EURO ZONOS KREDITO ĮSTAIGOMS EURAIS

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos	186 000	48 000
Iš viso	186 000	48 000

2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas buvo išdavęs 180 000 tūkst. Eur papildomą refinansavimą pagal TITRO III ir 6 000 tūkst. Eur pagal SPITRO (2019 m. gruodžio 31 d. – 45 000 tūkst. Eur pagal TITRO II ir 3 000 tūkst. Eur pagal kitas ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas).

Šios operacijos plačiau apibūdintos Aiškinamojo rašto 4.3 dalyje „Skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“.

2020 m. ir 2019 m. šių pinigų politikos operacijų vertės sumažėjimo nuostolių nebuvo nustatyta.

6 PASTABA. KITOS PRETENZIJOS EURO ZONOS KREDITO ĮSTAIGOMS EURAIS

Šiame straipsnyje parodyti su pinigų politikos operacijomis nesusiję Lietuvos banko sąskaitų likučiai kredito įstaigose, jie 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 6 165 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 3 325 tūkst. Eur), iš jų 5 900 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 3 100 tūkst. Eur) yra sandorio šaliai sumokėtas piniginis įkaitas, kuriuo Lietuvos bankas užtikrina savo įsipareigojimų pagal sudarytus sandorius vykdymą.

7 PASTABA. PINIGŲ POLITIKOS TIKSLAIS LAIKOMI VERTYBINIAI POPIERIAI

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą įsigyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai bei pagal specialiąją pandemine pirkimo programą įsigyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai, kurie balanse parodomi amortizuota verte (žr. Aiškinamojo rašto 4.4 dalį „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“).

(tūkst. Eur)

	2020 12 31		2019 12 31	
	amortizuota vertė	rinkos vertė	amortizuota vertė	rinkos vertė
Viešojo sektoriaus pirkimo programa	10 954 555	12 142 318	10 552 676	11 233 967
Tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai	7 873 688	8 890 319	8 194 878	8 792 363
Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai	3 080 867	3 251 999	2 357 798	2 441 604
Specialioji pandemine pirkimo programa	1 856 701	1 903 501	–	–
Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai	1 856 701	1 903 501	–	–
Iš viso	12 811 256	14 045 819	10 552 676	11 233 967

Lentelėje vertybinių popierių rinkos vertė pateikta tik atskleidimo tikslais, ji nėra įtraukta į balansą.

ECB valdančioji taryba, remdamasi vertės sumažėjimo testo rezultatais, nusprendė, kad pagal 2020 m. gruodžio 31 d. būklę visi numatomi pinigų srautai iš vertybinių popierių, įsigytų pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą ir pagal specialiąją pandemine pirkimo programą, bus gauti ir todėl 2020 m. (kaip ir 2019 m.) šiame straipsnyje parodytų Lietuvos banko turimų vertybinių popierių vertės sumažėjimo nuostolių nebuvo nustatyta.

8 PASTABA. KITI VERTYBINIAI POPIERIAI

Šiame straipsnyje parodyti Lietuvos banko turimi euro zonos rezidentų apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai, kurių likutis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 527 486 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 730 350 tūkst. Eur). Šie vertybiniai popieriai 2019 ir 2020 m. buvo vertinami rinkos verte.

2020 m. gruodžio 31 d. apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių likutis sumažėjo įgyvendinant investicijų valdymo sprendimus.

9 PASTABA. DALYVAVIMAS ECB

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Lietuvos banko įnašas į ECB kapitalą	43 891	43 939
Lietuvos banko įnašas į ECB rezervus ir atidėjinius, prilyginamus rezervams	162 454	162 454
Iš viso	206 346	206 393

Vadovaujantis ECBS ir ECB statuto 29 straipsniu, NCB dalys pasirašytajame ECB kapitale perskaičiuojamos kas penkeri metai, remiantis Europos Komisijos duomenimis apie ES valstybių narių gyventojų skaičių ir BVP arba pasikeitus ECBS NCB sudėčiai. Kapitalo raktas pakoreguotas 2020 m. vasario 1 d. dėl 2020 m. sausio 31 d. įvykusio Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES, o kartu ir *Bank of England* išstojimo iš ECBS. *Bank of England* dalį ECB pasirašytajame kapitale perskirsčius euro zonos ir ne euro zonos NCB, Lietuvos bankui tenkantis kapitalo raktas padidėjo 0,0648 proc. punkto ir nuo 2020 m. vasario 1 d. sudaro 0,4707 proc.

2020 m. ECB apmokėtas kapitalas nepakito, tačiau, perskirsčius NCB dalis apmokėtame ECB kapitale pagal naują kapitalo raktą, Lietuvos bankui 2020 m. gražinta 47 tūkst. Eur įmokos į ECB kapitalą. Nuo 2020 m. vasario 1 d. Lietuvos bankui tenkanti pasirašytojo ir apmokėtojo ECB kapitalo dalis sudarė 43 891 tūkst. Eur. Lietuvos bankas visiškai apmokės savo padidėjusią ECB pasirašytojo kapitalo dalį pervesdamas po 3 531 tūkst. Eur 2021 ir 2022 m.

Lietuvos bankas, pagal ECBS ir ECB statuto 48 straipsnio 2 dalį, yra įnešęs 162 454 tūkst. Eur į ECB rezervus ir į atidėjinius.

10 PASTABA. PRETENZIJOS, ATITINKANČIOS PERVESTAS UŽSIENIO ATSARGAS

Lietuvos bankas, tapęs Eurosistemos dalimi, pagal ECBS ir ECB statuto 48 straipsnio 1 dalį, į ECB yra pervedęs užsienio atsargų dalį.

Šiame balanso straipsnyje parodomas Lietuvos banko pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas, iki 2020 m. sausio 31 d. sudarė 235 223 tūkst. Eur. Pagal ECBS ir ECB statuto 30 straipsnio 2 dalį kiekvieno NCB pervestos užsienio atsargos nustatomos proporcingai jo daliai pasirašytajame ECB kapitale.

Po 2020 m. sausio 31 d. įvykusio *Bank of England* išstojimo iš ECBS padidinus euro zonos NCB (pervedusių užsienio atsargų į ECB) svorius ECB pasirašytajame kapitale ir Valdancijai tarybai priėmus sprendimą sumažinti euro zonos NCB įnašų dalį, kad visa euro zonos NCB pervestų užsienio atsargų suma ir toliau būtų tokia pati, kokia buvo iki *Bank of England* išstojimo iš ECBS, Lietuvos banko pretenzija, susijusi su pervestomis užsienio atsargomis, sumažėjo 1 727 tūkst. Eur ir nuo 2020 m. vasario 1 d. sudaro 233 496 tūkst. Eur.

11 PASTABA. GRYNOSIOS PRETENZIJOS, SUSIJUSIOS SU EURŲ BANKNOTŲ PASKIRSTYMU EUROSISTEMOJE

Šiame straipsnyje parodomas vidinis Eurosistemos likutis, susijęs su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje (žr. Aiškinamojo rašto 2.15 dalį „Banknotai ir monetos apyvartoje“ ir 18 pastabą „Banknotai apyvartoje“). 2020 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2019 m. gruodžio 31 d., šis likutis sumažėjo 611 230 tūkst. Eur, arba 24 proc. Tai lėmė didesnis Lietuvos banko išleistų į apyvartą eurų banknotų nominaliosios vertės padidėjimas (30 %), palyginti su visos Eurosistemos banknotų apyvartoje nominaliosios vertės padidėjimu (11 %).

12 PASTABA. KITOS GRYNOSIOS EUROSISTEMOS PRETENZIJOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Likutis TARGET2 sąskaitoje	5 848 390	(870 152)
Pinigų politikos pajamų paskirstymas	(56 657)	403
Tarpinis ECB pelno paskirstymas	7 293	8 343
Kitos grynosios Eurosistemos pretenzijos (įsipareigojimai)	5 799 026	(861 406)

Kitas grynasias Eurosistemos pretenzijas (įsipareigojimus) sudaro: 1) Lietuvos banko grynasias vidinis Eurosistemos likutis, susidaręs TARGET2 ECBS NCB ir ECB atžvilgiu; 2) grynasias likutis ECB atžvilgiu, susijęs su gautina (mokėtina) pinigų politikos pajamų paskirstymo suma (žr. 33 pastabą „Grynasias pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“); 3) grynasias likutis ECB atžvilgiu, susijęs su kitomis gautinomis ar mokėtinomis sumomis, įskaitant Lietuvos banko gautiną sumą, susijusią su tarpiniu ECB pelno paskirstymu (žr. 32 pastabą „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių“).

Likučio TARGET2 sąskaitoje padidėjimą daugiausia lėmė 2020 m. padidėję kredito įstaigų einamųjų sąskaitų (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą) bei euro zonos rezidentų (valdžios sektoriaus ir Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių) ir ne euro zonos rezidentų (Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių bei centrinių bankų) sąskaitų likučiai eurais (žr. 19 pastabą „Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurais“, 20 pastabą „Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurais“ ir 21 pastabą „Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais“).

13 PASTABA. ILGALAIKIS MATERIALUSIS IR NEMATERIALUSIS TURTAS

(tūkst. Eur)

	Materialusis turtas				Nematerialusis turtas (įskaitant nebaigtą kurti)	Nuomos teise naudojamas turtas	Iš viso
	žemė ir pastatai (įskaitant nebaigtą statybą)	pinigų skaičiavimo įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kompiuterių įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kitas materialusis turtas (įskaitant nebaigtą montuoti)			
Įsigijimo vertė 2019 12 31	35 899	5 890	12 854	8 082	14 129	1 590	78 444
Padidėjimas 2020 m.	3 475	2 792	731	315	2 349	1 517	11 181
Sumažėjimas 2020 m.	–	(55)	–	(214)	–	–	(270)
Įsigijimo vertė 2020 12 31	39 375	8 627	13 585	8 183	16 478	3 108	89 355
Sukauptas nusidėvėjimas							
2019 12 31	(18 587)	(5 287)	(10 927)	(6 221)	(7 002)	(412)	(48 437)
Nusidėvėjimas 2020 m.	(3 400)	(137)	(936)	(147)	(1 405)	(678)	(6 703)
Nurašytas nusidėvėjimas 2020 m.	–	55	–	214	–	–	270
Sukauptas nusidėvėjimas 2020 12 31	(21 988)	(5 369)	(11 863)	(6 154)	(8 407)	(1 090)	(54 870)
Likutinė vertė 2020 12 31	17 387	3 259	1 722	2 029	8 071	2 018	34 485
Likutinė vertė 2019 12 31	17 312	603	1 927	1 861	7 126	1 178	30 007

Ilgalaikio materialiojo turto padidėjimui 2020 m. įtakos turėjo Lietuvos banko įsigyti trys žemės sklypai, ant kurių stovi Lietuvos banko pastatai (3 174 tūkst. Eur), banknotų apdorojimo sistemų įsigijimas ir investicijos į jų modernizavimą (2 754 tūkst. Eur).

Ilgalaikio nematerialiojo turto padidėjimui reikšmingą įtaką (1 288 tūkst. Eur) padarė trijų Lietuvos banko viduje projektų būdu kuriamų nematerialiojo turto objektų pripažinimas ilgalaikiu turtu. Dalį šios vertės sudarė 47 tūkst. Eur šių projektų vykdymui naudoto turto nusidėvėjimo išlaidų, todėl pelno (nuostolio) ataskaitoje parodytos turto nusidėvėjimo ir amortizacijos išlaidos yra mažesnės nei 2020 m. sukaupto nusidėvėjimo padidėjimas.

2017 m. Lietuvos banko valdyba priėmė sprendimą įgyvendinti Lietuvos banko pastatų komplekso, esančio Vilniuje, Žirmūnų g. 151, atnaujinimo projektą. Įgyvendinat šį projektą, dalis komplekso statinių 2019 m. rudenį pripažinti netinkamais naudoti dėl funkcinio (technologinio) nusidėvėjimo ir trukdymo rekonstruoti esamus statinius bei teritorijas ir numatyta juos nudėvėti iki demontavimo. Šie statiniai buvo visiškai nudėvėti per 2020 m., jų nusidėvėjimo suma sudarė 1 680 tūkst. Eur.

Lietuvos bankas nėra sudaręs sandorių, pagal kuriuos būtų įkeistas Lietuvos banko materialusis turtas.

14 PASTABA. KITAS FINANSINIS TURTAS

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko sąskaitų likučiai euro zonos rezidentų institucijose (ne kredito įstaigose) eurais, taip pat Lietuvos banko reikmėms laikomos investicijos į neapyvartines nuosavybės priemones, kuriomis viešai neprekiuojama ir jų kaina nėra kotiruojama rinkoje.

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Sąskaitų likučiai	490 374	7 997
Tarptautinių atsiskaitymų banko akcijos	3 334	3 334
SWIFT akcijos	100	100
Iš viso	493 809	11 431

Lietuvos banko sąskaitos likutis atspindi Lietuvos banko, kaip RT1¹⁹ dalyvio, poziciją, kurią sudaro Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių – momentinių mokėjimo paslaugų naudotojų – lėšos, skirtos RT1 mokėjimams vykdyti. Šios sąskaitos likučio padidėjimą lėmė išaugęs CENTROLink dalyvių, besinaudojančių momentinių mokėjimų paslaugomis, skaičius ir jų atliekamų mokėjimų apimtis.

Lietuvos bankas yra Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) narys, turintis 1 070 akcijų, kurių įsigijimo vertė yra 3 334 tūkst. Eur, o kiekvienos akcijos nominalioji vertė – 5 000 SST. 2020 m. už TAB akcijas Lietuvos bankas negavo dividendų (2019 m. gavo 321 tūkst. Eur), nes TAB metiniame visuotiniame susirinkime buvo pritarta direktorių valdybos siūlymui nepaskirstyti TAB 2019–2020 m. uždirbto pelno.

Lietuvos bankas turi 24 SWIFT akcijas, jų įsigijimo vertė yra 100 tūkst. Eur. Dividendai už šias akcijas nemokami.

15 PASTABA. NEBALANSINIŲ PRIEMONIŲ PERKAINOJIMO SKIRTUMAI

Šiuose straipsniuose parodomi pagal nebalansinėse sąskaitose atvaizduojamus valiutų keitimo sandorius gautinų ir mokėtinų užsienio valiutų perkainojimo pagal rinkos kursą rezultatai, taip pat išankstinių valiutų keitimo sandorių be įvykdymo, vertybinių popierių ir palūkanų normų apsikeitimo sandorių perkainojimo pagal jų rinkos kainą rezultatai.

(tūkst. Eur)

	2020 12 31		2019 12 31	
	teigiami skirtumai	neigiami skirtumai	teigiami skirtumai	neigiami skirtumai
Valiutų keitimo sandoriai	70 099	15 101	21 324	42 458
Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo	11 389	7 899	2 217	1 616
Vertybinių popierių sandoriai	503	88	1	1
Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai	–	–	5 034	2 667
Iš viso	81 991	23 089	28 576	46 742

16 PASTABA. SUKAUPTOS PAJAMOS IR BŪSIMŲJŲ LAIKOTARPIŲ IŠLAIDOS

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Sukauptos palūkanų pajamos	72 292	64 998
Už pinigų politikos tikslais laikomus vertybinius popierius	56 277	47 930
Už kitus vertybinius popierius	10 428	5 109
Už sąskaitas ir indėlius	3 260	1 606
Už išvestines finansines priemones	2 328	10 353
Kitos sukauptos pajamos	70	–
Nupirktų skolos vertybinių popierių atkarpos išmokos dalis	2 205	3 555
Būsimųjų laikotarpių išlaidos	1 834	1 896
Iš viso	76 401	70 449

¹⁹ RT1 – EBA CLEARING S.A. *S à capital variable (EBA Clearing)* valdoma mokėjimų sistema.

17 PASTABA. KITAS ĮVAIRUS TURTAS

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Trumpalaikis turtas	650	646
Kreditai Lietuvos banko tarnautojams	273	318
Išankstiniai mokėjimai ir kitos gautinos sumos	261	404
Iš viso	1 185	1 369

18 PASTABA. BANKNOTAI APYVARTOJE

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Eurų banknotai, Lietuvos banko išleisti į apyvartą	5 734 570	4 420 124
Eurų banknotų koregavimas pagal banknotų paskirstymo raktą	2 568 401	3 118 415
ECB išleistų eurų banknotų dalis	(664 194)	(602 979)
Iš viso	7 638 776	6 935 561

Šiame straipsnyje parodyta pagal banknotų paskirstymo raktą Lietuvos bankui tenkanti visų apyvartoje esančių eurų banknotų dalis (žr. Aiškinamojo rašto 2.15 dalį „Banknotai ir monetos apyvartoje“). Banknotų paskirstymo raktas 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 0,5325 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,5365 %). Faktiškai Lietuvos banko išleistų į apyvartą eurų banknotų nominalioji vertė 2020 m. padidėjo 30 proc. Kadangi faktiškai Lietuvos banko išleistų į apyvartą eurų banknotų nominalioji vertė yra mažesnė už paskirstytų eurų banknotų nominaliąją vertę, susidaręs 1 904 207 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 2 515 437 tūkst. Eur) skirtumas parodomas balanso turto dalyje kaip „Grynosios pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje“ (žr. 11 pastabą).

19 PASTABA. ĮSIPAREIGOJIMAI EURO ZONOS KREDITO ĮSTAIGOMS, SUSIJĘ SU PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJOMIS, EURAIS

Šiame straipsnyje parodyti euro zonos kredito įstaigų einamųjų sąskaitų (įskaitant privalomųjų atsargų sistema) likučiai, kurie 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 12 156 300 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 7 214 771 tūkst. Eur). Einamųjų sąskaitų likučių padidėjimą lėmė išaugęs likvidumas rinkose.

Už sąskaitų likučius, kurie atitinka privalomųjų atsargų reikalavimus, mokamos palūkanos taikant naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, kurią Eurosistema taiko pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose²⁰. Už sąskaitų likučius, viršijančius privalomųjų atsargų reikalavimus, skaičiuojamos palūkanos, taikant mažesniąją iš šių reikšmių: 0 proc. arba palūkanų normą už naudojimąsi indėlių galimybe. Nuo 2019 m. spalio 30 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimu pradėta taikyti dviejų pakopų atlyginimo už laikomas atsargas sistema. Pagal šią sistemą daliai kredito institucijų laikomo perteklinio likvidumo nebus taikoma neigiama palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe. Šiai perteklinio likvidumo daliai taikoma metinė 0 proc. palūkanų norma. Sąskaitų likučių, viršijančių privalomųjų atsargų reikalavimus, dalis, kuriai netaikoma palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe, metų pabaigoje buvo lygi kredito institucijų šešių²¹ privalomųjų atsargų dydžių sumai. Kitai daliai laikomo perteklinio likvidumo ir toliau taikoma mažesnė 0 proc. arba palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe.

Likvidumą mažinančios pinigų politikos operacijos aprašytos Aiškinamojo rašto 4.5 dalyje „Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai“.

20 PASTABA. ĮSIPAREIGOJIMAI KITIEMS EURO ZONOS REZIDENTAMS EURAIS

Šiame straipsnyje parodyti euro zonos rezidentų sąskaitų likučiai eurai, laikomi Lietuvos banke.

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	2 727 667	2 019 092
Kiti įsipareigojimai	1 536 520	433 667
Iš viso	4 264 187	2 452 759

²⁰ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2019 ir 2020 m. buvo lygi 0.

²¹ ECB valdančioji taryba gali pakeisti daugiklio dydį, atsižvelgusi į besikeičiantį kredito institucijų laikomo perteklinio likvidumo lygį.

Kiti įsipareigojimai padidėjo dėl išaugusio Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių, nepriklausančių kredito įstaigų sektoriui (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), skaičiaus ir jų sąskaitų likučių.

21 PASTABA. ĮSIPAREIGOJIMAI NE EURO ZONOS REZIDENTAMS EURAIS

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių ne euro zonos rezidentų (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), ne euro zonos NCB ir tarptautinių institucijų sąskaitų likučiai eurais, laikomi Lietuvos banke.

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Sąskaitų likučiai	1 006 410	345 299
Kiti įsipareigojimai	7 200	3 700
Iš viso	1 013 610	348 999

Sąskaitų likučiai padidėjo dėl išaugusio Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių, nepriklausančių kredito įstaigų sektoriui (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), skaičiaus ir jų sąskaitų likučių, taip pat dėl naujų klientų (ne euro zonos NCB ir tarptautinių organizacijų), kuriems 2019 m. pradėtos teikti sąskaitų eurais tvarkymo paslaugos.

22 PASTABA. ĮSIPAREIGOJIMAI EURO ZONOS REZIDENTAMS UŽSIENIO VALIUTA

Šiame straipsnyje atskleidžiami Lietuvos banko su euro zonos finansų sektoriaus rezidentais sudaryti aukso apskaitos sandoriai užsienio valiuta, taip pat įsipareigojimai valdžios sektoriui, jų didžiausią dalį sudaro valstybės valdymo institucijų sąskaitų likučiai užsienio valiuta.

(tūkst. Eur)

	USD	Kitos	Iš viso
2020 12 31			
Įsipareigojimai finansų sektoriui	268 378	–	268 378
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	1 193	2	1 194
Iš viso	269 570	2	269 572
2019 12 31			
Įsipareigojimai finansų sektoriui	215 721	–	215 721
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	157	105	261
Iš viso	215 878	105	215 983

23 PASTABA. NEBAIGTŲ ATSISKAITYMŲ LĖŠOS

Šio straipsnio likutį 2020 m. gruodžio 31 d., kaip ir 2019 m. gruodžio 31 d., sudarė nebaigtos vykdyti komercinių bankų kasinio aptarnavimo operacijos (atitinkamai 5 800 tūkst. ir 250 tūkst. Eur).

24 PASTABA. SUKAUPTOS IŠLAIDOS IR BŪSIMŲJŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Sukauptos palūkanų išlaidos	11 051	14 699
Už išvestines finansines priemones	10 093	14 205
Už pinigų politikos operacijas	958	494
Kitos sukauptos išlaidos	736	1 664
Būsimųjų laikotarpių pajamos	38	38
Iš viso	11 825	16 402

Didžiausią sukauptų palūkanų išlaidų už išvestines finansines priemones dalį sudarė sukauptos palūkanų išlaidos už išankstinius valiutų keitimo ir valiutų apskaitos sandorius (2020 m. gruodžio 31 d. jų likutis buvo 9 375 tūkst., 2019 m. gruodžio 31 d. – 8 116 tūkst. Eur).

25 PASTABA. KITI ĮVAIRŪS ĮSIPAREIGOJIMAI

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Eurų monetos apyvartoje	130 407	118 336
Litų banknotai apyvartoje	82 324	84 459
Litų monetos apyvartoje	31 958	32 000
Kiti įvairūs įsipareigojimai	3 260	1 826
Iš viso	247 948	236 621

2020 m. gruodžio 31 d. kituose įvairiuose įsipareigojimuose parodoma 2 004 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 1 164 tūkst. Eur) nuomos įsipareigojimų suma (žr. Aiškinamojo rašto 2.14 dalį „Nuoma“).

26 PASTABA. ATIDĖJINIAI

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Atidėjiniai rizikoms (žr. Aiškinamojo rašto 2.16 dalį „Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams“)	345 870	285 870
Atidėjiniai ECB nustatytiems nerealizuotiesiems nuostoliams dėl pinigų politikos priemonių vertės sumažėjimo	–	525
Atidėjiniai įsipareigojimams	5 686	4 843
Tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas	2 654	2 223
Išeitinėms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke	1 395	2 015
Lietuvos banko valdybos narių išeitinėms kompensacijoms, nustatytoms Lietuvos banko įstatyme	251	211
Atidėjiniai litų banknotams ir monetoms keisti	332	355
Atidėjiniai kitiems įsipareigojimams	1 055	39
Iš viso	351 556	291 239

Lietuvos banko valdyba, remdamasi Eurosistemos mastu atliekamu finansinės rizikos lygio įvertinimu, priėmė sprendimą 2020 m. sudaryti papildomus 60 000 tūkst. Eur atidėjinius rizikoms (2019 m. buvo sudaryta 167 450 tūkst. Eur papildomų atidėjinių rizikoms). Pagal 2020 m. birželio 30 d. būklę atliktą ECBS rizikų vertinimą Lietuvos bankui tenkanti apskaitinė rizika sudarė 572 mln. Eur.

Dalis atidėjinių (63 604 tūkst. Eur), skirtų pinigų politikos operacijų kredito rizikai padengti (juos 2018 m. sudarė ir 2019 m. pakoregavo visi Eurosistemos NCB), buvo panaudota realizuotajam nuostoliui padengti, atsiradusiam dėl vieno Eurosistemos NCB pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą turimų vertybinių popierių, kuriems buvo nustatytas vertės sumažėjimas, pardavimo 2020 m. Iš Lietuvos banko 2019 m. sudarytų atidėjinių nuostoliui padengti buvo panaudota 373 tūkst. Eur. Kita realizuotajam nuostoliui dengti nepanaudota bendrųjų atidėjinių dalis (25 785 tūkst. Eur) yra parodyta Eurosistemos NCB pelno (nuostolio) ataskaitose sumomis, proporcingomis jų Eurosistemos kapitalo raktui, galiojusiam 2018 m., t. y. pirminio vertės sumažėjimo įvertinimo metu. Lietuvos bankui tenkanti nepanaudotų atidėjinių dalis yra 151 tūkst. Eur. Ši nepanaudotų atidėjinių dalis, kaip ir realizuotajam nuostoliui padengti panaudota atidėjinių dalis, parodyta kaip pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultato dalis (žr. 33 pastabą „Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“).

Atidėjinių išeitinėms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke, sumažėjimui įtakos turėjo atidėjiniams skaičiuoti naudojamų tarnautojų kaitos koeficiento ir ilgalaikio skolinimo palūkanų normos sumažėjimas. Atidėjiniai tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas padidėjo dėl išaugusio nepanaudotų atostogų dienų skaičiaus. Šių atidėjinių pasikeitimas parodytas 35 pastaboje „Personalo išlaikymo išlaidos“.

Atidėjiniai litų banknotams ir monetoms keisti – tai 2014 m. sudaryti atidėjiniai nurašytų litų banknotų ir monetų, kurie gali būti gražinti į Lietuvos banką pakeisti į eurus, nominaliajai vertei padengti. 2020 m., kaip ir 2019 m., panaudota po 22 tūkst. Eur šių atidėjinių.

2020 m. gruodžio 31 d. buvo šešios su finansų rinkos dalyvių veiklos priežiūra susijusios teisinės bylos, kuriose atsakovu ar bendraatsakoviu nurodomas Lietuvos bankas, ir viena situacija, kai pagal galiojančią sutartį Lietuvos bankas yra įsipareigojęs padengti su minėta priežiūra susijusias teises išlaidas. Pagal

nurodytą sutartį, Lietuvos bankas prisiėmė įsipareigojimą kompensuoti teises išlaidas, todėl 2020 m. pabaigos būklei buvo sudaryti atitinkami atidėjiniai. Ieškinių pagal kitas bylas tenkinimo tikimybė vertinama kaip mažai tikėtina arba jiems ankstesniais metais jau sudaryti atidėjiniai.

27 PASTABA. PERKAINOJIMO SĄSKAITOS

Šiose sąskaitose parodomi nerealizuotieji aukso, skolos ir apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių, nebalansinių finansinių priemonių bei užsienio valiutos perkainojimo prieaugiai. Atskirai nuo kitų perkainojimo prieaugių parodomi nerealizuotieji finansinių straipsnių perkainojimo prieaugiai, susidarę iki įstojimo į euro zoną. (tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Perkainojimo sąskaitos		
Perkainojimo prieaugis, susidaręs iki įstojimo į euro zoną	164 456	164 456
Aukso	106 818	71 291
Nuosavybės vertybinių popierių	62 512	68 814
Skolos vertybinių popierių	38 183	17 118
Išvestinių finansinių priemonių	11 879	7 251
Užsienio valiutos	17	53 913
IŠ viso	383 865	382 843

Nerealizuotieji perkainojimo nuostoliai pagal 2020 finansinių metų pabaigos būklę pripažinti išlaidomis, parodomi 30 pastaboje „Grynasis finansinių operacijų, vertės sumažėjimo ir atidėjinių rizikoms rezultatas“.

28 PASTABA. KAPITALAS

2020 m. kapitalo pokyčių ataskaita

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 m. pelno paskirstymas	2019 12 31
Kapitalas			
Įstatinis kapitalas	60 000	–	60 000
Atsargos kapitalas	437 726	11 674	426 052
IŠ viso	497 726	11 674	486 052

Lietuvos banko įstatinis kapitalas yra 60 000 tūkst. Eur ir yra visiškai suformuotas.

Lietuvos banko įstatyme nustatyta, kad Lietuvos banko atsargos kapitalas turi būti ne mažesnis už penkis įstatinio kapitalo dydžius ir gali būti didinamas iš Lietuvos banko pelno Lietuvos banko valdybos nepriklausomu sprendimu, priimtu atsižvelgiant į rizikas ir galimą jų poveikį. Atsargos kapitalas naudojamas susidariusiam Lietuvos banko nuostoliui padengti.

Lietuvos banko valdyba 2015 m. priėmė sprendimą didinti Lietuvos banko atsargos kapitalą iki siektino dydžio, numatydamą, kad jo kasmetinio didinimo tempas būtų santykinai artimas Lietuvos banko prognozuojamam vidutinio laikotarpio Lietuvos Respublikos BVP (apskaičiuoto palyginamosiomis kainomis) metinio augimo tempo vidurkiui.

6. PASTABOS DĖL PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS

29 PASTABA. GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.		2019 m.	
	palūkanų pajamos	palūkanų išlaidos	palūkanų pajamos	palūkanų išlaidos
Pinigų politikos operacijų	99 007	(1 054)	79 047	(339)
Pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių	62 078	–	57 149	–
Einamųjų sąskaitų (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą)	36 928	–	21 892	–
Indėlių, susijusių su įkaito vertės išlaikymo prievole	–	–	5	–
Ribinio skolinimo galimybės	–	–	1	–
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų	–	(1 054)	–	(339)
Skolos vertybinių popierių	31 133	–	51 942	–
Sąskaitų likučių Lietuvos banke	25 353	–	10 736	–
Atpirkimo investavimo sandorių	638	–	1 660	–
Palūkanų normų apsikeitimo sandorių	142	–	389	–
Atpirkimo skolinimosi sandorių	–	(157)	–	(2 336)
Lietuvos banko sąskaitų likučių	–	(1 096)	–	(553)
Aukso apsikeitimo sandorių	–	(1 272)	–	(5 943)
Valiutų keitimo sandorių	–	(25 425)	–	(37 383)
Kitos	6	–	–	(1)
Iš viso palūkanų pajamų (išlaidų)	156 278	(29 005)	143 774	(46 556)
Grynosios palūkanų pajamos	127 273		97 218	

2020 m. Lietuvos bankas uždirbo 30 055 tūkst. Eur grynujų palūkanų pajamų daugiau negu 2019 m., daugiausia dėl padidėjusių grynujų palūkanų pajamų iš pinigų politikos operacijų ir sąskaitų likučių Lietuvos banke bei sumažėjusių palūkanų išlaidų už valiutų keitimo sandorius. Palūkanos už pinigų politikos tikslais laikomus vertybinius popierius išaugo dėl 2020 m. įsigytų vertybinių popierių pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą ir specialiąją pandemine pirkimo programą (žr. 7 pastabą „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“). Be to, palūkanų pajamos didino laikomi didesni sąskaitų Lietuvos banke likučiai (daugiausia privalomųjų atsargų perviršis bei Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLINK dalyvių sąskaitų likučiai) ir neigiama palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe (–0,5 %).

Palūkanų išlaidų už valiutų keitimo sandorius sumažėjimą lėmė šių valiutų kurso riziką apdraudžiančių finansinių priemonių, susijusių su aktyviu investicijų valdymu, sumažėjusi apimtis.

30 PASTABA. GRYNASIS FINANSINIŲ OPERACIJŲ, VERTĖS SUMAŽĖJIMO IR ATIDĖJINIŲ RIZIKOMS REZULTATAS

Šiame straipsnyje parodomas a) grynosios pajamos (išlaidos), susijusios su finansinių priemonių, aukso ir užsienio valiutos pardavimo sandoriais; b) finansinių straipsnių vertės sumažėjimas, kurį sudaro nerealizuotieji perkainojimo nuostoliai, susidarę dėl mažesnių rinkos kainų ir kursų, palyginti su šių straipsnių vidurkinėmis kainomis ir kursais, pagal 2020 m. gruodžio 31 d. būklę ir c) Lietuvos banko valdybos sprendimu sudaryti papildomi atidėjiniai finansinėms rizikoms dengti, jie sudaryti remiantis prisiimtos apskaitinės rizikos lygio įvertinimu.

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Grynosios realizuotosios pajamos (išlaidos)	126 385	101 167
Sandorių vertybiniais popieriais	120 149	80 744
Sandorių užsienio valiuta	9 024	35 365
Išvestinių palūkanų normų sandorių	(2 788)	(14 943)
Finansinių straipsnių vertės sumažėjimas	(105 032)	(6 392)
Užsienio valiutos	(95 234)	(108)
Išvestinių finansinių priemonių	(7 987)	(4 271)
Vertybinių popierių	(1 811)	(2 014)
Pervedimai į atidėjinius rizikoms	(60 000)	(167 450)
Grynasis finansinių operacijų, vertės sumažėjimo ir atidėjinių rizikoms rezultatas	(38 647)	(72 676)

Grynosios realizuotosios pajamos iš sandorių vertybiniais popieriais didėjo, o grynosios realizuotosios pajamos iš sandorių užsienio valiuta mažėjo daugiausia dėl teigiamo vertybinių popierių kainų pokyčio ir neigiamo valiutos kurso pokyčio, susidariusio JAV dolerių portfelyje, realizavimo.

Užsienio valiutos vertės sumažėjimo nuostolis daugiausia susidarė dėl nuvertėjusio JAV dolerio euro atžvilgiu.

31 PASTABA. GRYNOSIOS KOMISINIŲ IR KITŲ ATLYGIŲ PAJAMOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Komisinių ir kitų atlygių pajamos	9 365	7 705
Finansų rinkos dalyvių įmokų	6 455	6 021
Atsiskaitymo paslaugų	2 238	1 131
Vertybinių popierių skolinimo	260	235
Kitų paslaugų	411	319
Komisinių ir kitų atlygių išlaidos	(2 709)	(2 189)
Finansinių priemonių	(2 301)	(1 950)
Kitos	(408)	(239)
Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos	6 656	5 516

Lietuvos banko vykdoma finansų rinkos priežiūra pagal Lietuvos banko įstatymo nuostatas finansuojama iš priežiūrimų finansų rinkos dalyvių įmokų ir Lietuvos banko lėšų. 2020 m. Lietuvos bankas surinko 6 131 tūkst. Eur įmokų finansų rinkos priežiūros išlaidoms padengti (2019 m. – 5 648 tūkst. Eur) ir 324 tūkst. Eur finansų rinkos dalyvių įmokų pertvarkymo institucijos veiklai finansuoti (2019 m. – 373 tūkst. Eur).

Pajamos už atsiskaitymų paslaugas padidėjo dėl išaugusio Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių ir jų atliekamų mokėjimų skaičiaus.

32 PASTABA. PAJAMOS IŠ NUOSAVYBĖS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių dividendai	13 853	17 436
Pajamos iš ECB pelno paskirstymo	12 744	10 597
Neapvyvartinių nuosavybės vertybinių popierių dividendai (žr. 14 pastabą)	–	321
Iš viso	26 597	28 355

Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių 2020 m. sumažėjo dėl turimų mažesnių vidutinių apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių pozicijų ir sumažėjusios dividendų grąžos.

ECB valdančioji taryba 1 260 178 tūkst. Eur 2020 m. ECB pajamų skyrė Eurosistemos NCB kaip tarpinį ECB pelno paskirstymą. Lietuvos bankas jam tenkančią dalį – 7 293 tūkst. Eur – pripažino 2020 m. pajamomis. Be to, 2020 m. pajamomis pripažintas galutinis 2019 m. ECB pelno paskirstymas (žr. Aiškinamojo rašto 4.9 dalį „ECB pelno paskirstymas“).

33 PASTABA. GRYNASIS PINIGŲ POLITIKOS PAJAMŲ PASKIRSTYMO REZULTATAS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Lietuvos banko surinktos grynosios pinigų politikos pajamos	(81 351)	(65 393)
Lietuvos bankui paskirstytos grynosios pinigų politikos pajamos	25 055	65 889
Ankstesnių laikotarpių pinigų politikos pajamų patikslinimas	(361)	(94)
Ankstesnių laikotarpių Lietuvos bankui tenkančių atidėjinių pinigų politikos operacijų nuostoliams dengti atkūrimo pajamos (žr. 26 pastabą „Atidėjiniai“)	525	421
Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas	(56 133)	823

2020 m. Lietuvos bankas faktiškai uždirbo daugiau grynujų pinigų politikos pajamų, negu priklauso pagal kapitalo raktą. Tai daugiausia lėmė santykinai maža Lietuvos banko vykdytų ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų apimtis, todėl Lietuvos bankas patyrė mažiau palūkanų išlaidų, palyginti su Eurosistema, taip pat santykinai didelės grynosios palūkanų pajamos už tarptautinių institucijų vertybinius popierius, įsigytus pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą. Apskaičiavus per 2020 m. visų Eurosistemos NCB uždirbtas pinigų politikos pajamas ir gautą rezultatą paskirsčius NCB proporcingai pagal jų kapitalo raktus, Lietuvos bankui tenkantis grynas pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas – išlaidos – buvo apmokėtas per TARGET2 (žr. Aiškinamojo rašto 4.7 dalį „Pinigų politikos pajamų paskirstymas“ ir 12 pastabą „Kitos grynosios Eurosistemos pretenzijos (įsipareigojimai“).

34 PASTABA. KITOS PAJAMOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Pajamos iš kolekcinėse monetų ir kitų numizmatinių vertybių pardavimo	1 423	1 606
Kitos įvairios pajamos	2 015	1 646
Iš viso	3 438	3 252

Didžiąją kitų įvairių pajamų dalį 2020 m. (1 689 tūkst. Eur) sudarė pajamos, pripažintos sumažėjus Lietuvos bankui tenkančių ECB rezervų ir atidėjinių, prilyginamų rezervams, daliai dėl kapitalo rakto patikslinimo nuo 2020 m. vasario 1 d. po įvykusio *Bank of England* išstožimo iš ECBS (žr. 9 pastabą „Dalyvavimas ECB“).

35 PASTABA. PERSONALO IŠLAIKYMO IŠLAIDOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Darbo užmokesčio išlaidos	19 593	17 287
Valdybos nariams	603	610
Struktūrinių padalinių vadovams	1 503	1 333
Kitiems Lietuvos banko tarnautojams	17 486	15 344
Kitos išmokos	617	425
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	298	262
Atidėjinių su darbo santykiais susijusiems įsipareigojimams išlaidos (pajamos)	(144)	638
Iš viso	20 363	18 612

Pagal Lietuvos banko įstatymą Lietuvos banko valdybą sudaro: Valdybos pirmininkas, du Valdybos pirmininko pavaduotojai ir du Valdybos nariai.

2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banke veikė keturios tarnybos, penki savarankiški departamentai ir keturi savarankiški skyriai. Iš viso 2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banke faktiškai dirbo 629 tarnautojai, iš jų 45 – pagal terminuotą darbo sutartį (2019 m. pabaigoje – atitinkamai 617 ir 42). Dar 30 tarnautojų turėjo vaiko priežiūros atostogas ar nemokamas atostogas jų darbo kitose institucijose laikotarpiu (2019 m. pabaigoje – 25). Vertinant pagal visos darbo dienos ekvivalentą (ang. *Full-time employee*), 2020 m. vidutiniškai dirbo 650 tarnautojų (2019 m. – 622 tarnautojai).

Personalo išlaikymo išlaidos 2020 m. padidėjo dėl išaugusio tarnautojų skaičiaus ir padidėjusio darbo užmokesčio.

2020 m. 169 tūkst. Eur (2019 m. – 241 tūkst. Eur) personalo išlaikymo išlaidų įtraukta į banko viduje projektų būdu kuriamo nematerialiojo turto objektų įsigijimo vertę (žr. Aiškinamojo rašto 2.13 dalį ir 13 pastabą „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“), todėl šiame straipsnyje neparodytos.

36 PASTABA. ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Administracinės išlaidos		
Informacinių sistemų palaikymo ir informacijos įsigijimo	5 883	4 028
Turto priežiūros	2 533	1 846
Narystės tarptautinėse organizacijose įmokų	1 455	1 370
Ryšio ir pašto	602	650
Įrangos ir biuro reikmenų	478	580
Komunikacijos	251	191
Tarnautojų mokymo	179	472
Tarnybinių komandiruočių	149	992
Kitos	1 736	1 165
Iš viso	13 266	11 294

Informacinių sistemų palaikymo ir informacijos įsigijimo išlaidos 2020 m. padidėjo daugiausia dėl vykdytų informacinių sistemų programavimo ir jų techninio aptarnavimo darbų.

37 PASTABA. BANKNOTŲ GAMYBOS IŠLAIDOS

Lietuvos bankas kartu su kitais euro zonos NCB dalyvauja eurų banknotų gamyboje. ECB valdančioji taryba nustato eurų banknotų nominalus ir jų gamybos apimtį, kurią kiekvienais metais savo lėšomis turi įvykdyti euro zonos NCB. 2020 m. Lietuvos bankas patyrė 1 807 tūkst. Eur išlaidų už eurų banknotų gamybą Eurosistemos strateginėms atsargoms papildyti (2019 m. – 1 596 tūkst. Eur).

38 PASTABA. KITOS IŠLAIDOS

(tūkst. Eur)

	2020 m.	2019 m.
Apyvartinių eurų monetų kaldinimo išlaidos	1 508	53
Kolekcinį ir proginių monetų kaldinimo išlaidos	906	1 328
Pinigų apyvartos išlaidos	42	85
Kitos įvairios išlaidos	1	40
Iš viso	2 458	1 506

39 PASTABA. PELNO PASKIRSTYMAS

Vadovaujantis Lietuvos banko įstatymo 23 straipsniu, finansinių metų pelnas (nuostolis) skirstytinas (dengiamas) tokia tvarka:

- 1) pasibaigus finansiniams metams, skirstomas (dengiamas) paskirstytinasis pelnas (nuostolis) – jį sudaro tų metų pelno (nuostolio) ir ankstesnių finansinių metų nepaskirstytojo pelno (jei toks buvo likęs) suma;
- 2) susidarius paskirstytinajam nuostoliui, jis dengiamas turimu Lietuvos banko atsargos kapitalu. Jei atsargos kapitalo nepakanka, likęs nepadengtas nuostolis dengiamas paskesnių finansinių metų paskirstytinuoju pelnu;
- 3) paskirstytinasis pelnas paskirstomas tokia tvarka:
 - ankstesnių finansinių metų nepadengtiems nuostoliams padengti;
 - įstatiniam kapitalui iki Lietuvos banko įstatyme nustatyto dydžio sudaryti;
 - atsargos kapitalui sudaryti iki sumos, nustatytos Lietuvos banko valdybos nepriklausomu sprendimu, priimtu atsižvelgiant į rizikas ir galimą jų poveikį, ir ne mažesnės už penkis Lietuvos banko įstatinio kapitalo dydžius;
 - Lietuvos banko pelno įmokai į valstybės biudžetą. Ši įmoka neturi viršyti sumos, kuri lygi 70 proc. apskaičiuoto paskutinių trejų pasibaigusių finansinių metų Lietuvos banko pelno (nuostolio) vidurkio.

Paskirstytiną pelno likusi dalis laikoma nepaskirstytinuoju pelnu, kuris bus skirstomas paskesniais finansiniais metais.

Pelno paskirstymas

(Eur)

	2020 m.	2019 m.	2018 m.
Pelno paskirstymas			
Lietuvos banko atsargos kapitalui	8 010 382	11 673 823	20 905 554
Valstybės biudžetui	16 625 836	13 770 983	12 704 656
Iš viso	24 636 218	25 444 807	33 610 210

7. KITOS PASTABOS

40 PASTABA. IŠVESTINĖS PRIEMONĖS

2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas turėjo galiojančių valiutų apskaitos, išankstinių valiutų keitimo, išankstinių valiutų keitimo be įvykdymo, ateities, išankstinių vertybinių popierių pirkimo ir išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių. Visi šie sandoriai buvo sudaryti valdant Lietuvos banko finansinį turtą, nesusijusį su pinigų politikos operacijomis, ir parodomi nebalansinėse sąskaitose.

Valiutų apskaitos sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Pretenzijos	5 631 581	7 912 418
Įsipareigojimai	5 631 581	7 912 418

Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Tiriamos pretenzijos	365 450	286 507
Tariamai įsipareigojimai	363 231	285 476

Ateities sandoriai

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Tiriamos pretenzijos	10 958 488	5 794 133
Tariamai įsipareigojimai	11 720 644	6 327 580

2020 m. gruodžio 31 d. ateities sandorių pretenzijų ir įsipareigojimų likučiai padidėjo įgyvendinant aktyvaus investicijų valdymo sprendimus.

Palūkanų normų apskaitos sandoriai

2020 m. gruodžio 31 d. galiojusių palūkanų normų apskaitos sandorių Lietuvos bankas neturėjo (2019 m. gruodžio 31 d. šių sandorių sutarta suma sudarė 324 509 tūkst. Eur).

Išankstiniai vertybinių popierių sandoriai

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Gautini vertybiniai popieriai	2 038	1 278
Mokėtinos sumos	2 038	1 278

Išankstiniai dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandoriai

(tūkst. Eur)

	2020 12 31	2019 12 31
Gautini hipoteka užtikrinti vertybiniai popieriai	53 618	–
Mokėtinos sumos	53 618	–

41 PASTABA. LIETUVOS BANKO TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL UŽSIENIO VALIUTAS

(tūkst. Eur)

	USD	GBP	CAD	CNY	XDR	CZK	Kitos
2020 12 31							
Balansinis turtas	2 011 449	321 099	319 507	200 558	262 484	748 908	632 217
Balansiniai įsipareigojimai	322 643	2 991	3 609	1 725	161 750	14 148	902
GRYNASIS BALANSINIS TURTAS							
(ĮSIPAREIGOJIMAI)	1 688 806	318 108	315 898	198 833	100 735	734 760	631 315
Grynasis nebalansinis turtas (įsipareigojimai), įtrauktas į valiutų pozicijas	(494 571)	(90 934)	(89 675)	(89 154)	–	(732 680)	(634 435)
GRYNASIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	1 194 235	227 174	226 222	109 679	100 735	2 080	(3 121)
2019 12 31							
Balansinis turtas	1 760 635	240 216	233 126	98 523	226 563	744 864	1 755 773
Balansiniai įsipareigojimai	257 536	3 096	1 932	1 185	169 339	3 711	39 320
GRYNASIS BALANSINIS TURTAS							
(ĮSIPAREIGOJIMAI)	1 503 099	237 120	231 193	97 338	57 224	741 152	1 716 452
Grynasis nebalansinis turtas (įsipareigojimai), įtrauktas į valiutų pozicijas	(285 076)	(239 502)	(230 709)	(212 927)	–	(742 395)	(1 718 797)
GRYNASIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	1 218 023	(2 382)	484	(115 588)	57 224	(1 243)	(2 345)